

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

№ 11

ISSN: 2992-8982

<https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz/>

2025

IQTISODIYOT&TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Bosh muharrir:

Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich

Elektron nashr. 2025-yil, noyabr.

Bosh muharrir o'rinbosari:

Karimov Norboy G'aniyevich

Muharrir:

Qurbonov Sherzod Ismatillayevich

Tahrir hay'ati:

Salimov Oqil Umrzoqovich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Abduraxmanov Kalandar Xodjayevich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Rae Kvon Chung, Janubiy Koreya, TDIU faxriy professori, "Nobel" mukofoti laureati
Osman Mesten, Turkiya parlamenti a'zosi, Turkiya – O'zbekiston do'stlik jamiyati rahbari
Axmedov Durbek Kudratillayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Sayfullo Normatovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Kalonov Muxiddin Baxritdinovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Siddiqova Sadoqat G'afforovna, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Xudoyqulov Sadirdin Karimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Maxmudov Nosir, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Samadov Asqarjon Nishonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, professor
Slizovskiy Dimitriy Yegorovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Ikrom Akramovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Eshtayev Alisher Abdug'aniyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xajiyev Baxtiyor Dushaboyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Hakimov Nazar Hakimovich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Musayeva Shoira Azimovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), professor
Ali Konak (Ali Ko'nak), iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor (Turkiya)
Cham Tat Huei, falsafa fanlari doktori (PhD), professor (Malayziya)
Foziljonov Ibrohimjon Sotvoldix'o'ja o'g'li, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dots.
Utayev Uktam Choriyevich, O'z.Respub. Bosh prokuraturasi boshqarma boshlig'i o'rinbosari
Ochilov Farkhod, O'zbekiston Respublikasi Bosh prokuraturasi IJQKD boshlig'i
Buzrukxonov Sarvarxon Munavvarxonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Axmedov Javohir Jamolovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), katta o'qituvchi
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), v.b. dots.
Djudi Smetana, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Krissi Lyuis, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Glazova Marina Viktorovna, Iqtisodiyot fanlari doktori (Moskva)
Nosirova Nargiza Jamoliddin qizi, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Sevil Piriyeva Karaman, falsafa fanlari doktori (PhD) (Turkiya)
Mirzaliyev Sanjar Makhmatjon o'g'li, TDIU ITI departamenti rahbari
Ochilov Bobur Baxtiyor o'g'li, TDIU katta o'qituvchisi
Golisheva Yelena Vyacheslavovna, Iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent.

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Editorial board:

Salimov Okil Umrzokovich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan

Abdurakhmanov Kalandar Khodjavevich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan

Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor

Rae Kwon Chung, South Korea, Honorary Professor at TSUE, Nobel Prize Laureate

Osman Mesten, Member of the Turkish Parliament, Head of the Turkey–Uzbekistan Friendship Society

Akhmedov Durbek Kudratillayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor

Akhmedov Sayfullo Normatovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor

Abdurakhmanova Gulnora Kalandarovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor

Kalonov Mukhiddin Bakhridinovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor

Siddikova Sadokat Gafforovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogical Sciences

Khudoykulov Sadirdin Karimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor

Makhmudov Nosir, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor

Yuldashev Mutallib Ibragimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor

Samadov Askarjon Nishonovich, Candidate of Economic Sciences, Professor

Slizovskiy Dmitriy Yegorovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor

Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor

Akhmedov Ikrom Akramovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor

Eshtayev Alisher Abduganiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor

Khajiyev Bakhtiyor Dushaboyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor

Khakimov Nazar Khakimovich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor

Musayeva Shoira Azimovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Professor

Ali Konak, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor (Turkey)

Cham Tat Huei, Doctor of Philosophy (PhD), Professor (Malaysia)

Foziljonov Ibrokhimjon Sotvoldikhoja ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor

Utayev Uktam Choriyevich, Deputy Head of Department, Prosecutor General's Office of Uzbekistan

Ochilov Farkhod, Head of DCEC, Prosecutor General's Office of Uzbekistan

Buzrukkhonov Sarvarkhon Munavvarkhonovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor

Akhmedov Javokhir Jamolovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences

Tokhirov Jaloliddin Ochil ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Technical Sciences, Senior Lecturer

Bobobekov Ergash Abdumalikovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Acting Associate Professor

Judi Smetana, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)

Chrissy Lewis, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)

Glazova Marina Victorovna, Doctor of Sciences in Economics (Moscow))

Nosirova Nargiza Jamoliddin kizi, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor

Sevil Piriyeva Karaman, Doctor of Philosophy (PhD) (Turkey)

Mirzaliyev Sanjar Makhmatjon ugli, Head of the Department of Scientific Research and Innovations, TSUE

Ochilov Bobur Bakhtiyor ugli, Senior lecturer at TSUI

Golisheva Yelena Vyacheslavovna, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor.

Ekspertlar kengashi:

Berkinov Bazarbay, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Po'latov Baxtiyor Alimovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Aliyev Bekdavlat Aliyevich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xalikov Suyun Ravshanovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Rustamov Ilhomiddin, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Hakimov Ziyodulla Ahmadovich, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Kamilova Iroda Xusniddinovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
G'afurov Doniyor Orifovich, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Fayziyev Oybek Raximovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Tuxtabayev Jamshid Sharafetdinovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Xamidova Faridaxon Abdulkarim qizi, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Yaxshiboyeva Laylo Abdisattorovna, katta o'qituvchi
Babayeva Zuhra Yuldashevna, mustaqil tadqiqotchi
Komilova Nilufar Karshiboyevna, Geografiya fanlari doktori, professori
Umirzoqov Ja'sur Artiqboy o'g'li, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent
Zebo Kuldasheva, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent

Board of Experts:

Berkinov Bazarbay, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Pulatov Bakhtiyor Alimovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Aliyev Bekdavlat Aliyevich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khalikov Suyun Ravshanovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Rustamov Ilhomiddin, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Khakimov Ziyodulla Akhmadovich, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Kamilova Iroda Xusniddinovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics
Gafurov Doniyor Orifovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogy
Fayziyev Oybek Raximovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Tukhtabayev Jamshid Sharafetdinovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Khamidova Faridaxon Abdulkarimovna, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Yakhshiboyeva Laylo Abdisattorovna, Senior Lecturer
Babayeva Zuhra Yuldashevna, Independent Researcher
Komilova Nilufar Karshiboyevna, Doctor of Geographical Sciences, Professor
Umirzokov Jasur Artiqboy ugli, Doctor of Economic Sciences (DSc), Associate Professor
Zebo Kuldasheva, Doctor of Economic Sciences (DSc), Associate Professor

- 08.00.01 Iqtisodiyot nazariyasi
- 08.00.02 Makroiqtisodiyot
- 08.00.03 Sanoat iqtisodiyoti
- 08.00.04 Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
- 08.00.05 Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
- 08.00.06 Ekonometrika va statistika
- 08.00.07 Moliya, pul muomalasi va kredit
- 08.00.08 Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
- 08.00.09 Jahon iqtisodiyoti
- 08.00.10 Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
- 08.00.11 Marketing
- 08.00.12 Mintaqaviy iqtisodiyot
- 08.00.13 Menejment
- 08.00.14 Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
- 08.00.15 Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
- 08.00.16 Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
- 08.00.17 Turizm va mehmonxona faoliyati

Muassis: "Ma'rifat-print-media" MChJ

Hamkorlarimiz: Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, O'zR Tabiat resurslari vazirligi, O'zR Bosh prokuraturasi huzuridagi IJQK departamenti.

Jurnalning ilmiyligi:

“Yashil” iqtisodiyot va taraqqiyot” jurnali

O'zbekiston Respublikasi Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligi huzuridagi Oliy attestatsiya komissiyasi rayosatining 2023-yil 1-apreldagi 336/3-sonli qarori bilan ro'yxatdan o'tkazilgan.

MUNDARIJA

YASHIL TRANSPORT SIYOSATINING BARQAROR RIVOJLANISH VA TARMOQLARARO INTEGRATSIYADAGI O'RNI.....	21
Rahmonov Rasul Ne'matovich	
BANK AKTIVLARI VA PASSIVLARINI BOSHQARISHNI TAKOMILLASHTIRISH	34
Safarov Sanjar Ravshan o'g'li	
O'ZBEKISTONNING INVESTITSION JOZIBADORLIGINI OSHIRISH STRATEGIYALARI.....	38
Madraximova Irodaxon Sherzodbek qizi	
HUUDUY XIZMAT KO'RSATISH KORXONALARIDA MENEJMENT SAMARADORLIGINI OSHIRISHNING RAQAMLI TRANSFORMATSIYA MODELI	43
Maxmudova Nozimaxon Baxriddinxonovna	
DAVLAT-XUSUSIY SHERIKLIGINING MEXANIZMINI SAMARALI TASHKILLASHTIRISHDA MOLIYAVIY MANBALARNI SHAKLLANTIRISHNI YO'NALISHLARI	56
Mansurov Mansur Alisherovich	
ANTIKRIZISLI BOSHQARUV TIZIMLARIDA RANGLI SIGNAL MEXANIZMLARINING FUNKSIYALARI.....	61
Aliqulov Aziz Haydarjonovich	
XODIMLARNI MOTIVATSIYALASHNING XALQARO MODELLARINI O'ZBEKISTON KORXONALARIDA QO'LLASH IMKONIYATLARI.....	66
Yormamatov Qodirjon Juraqulovich	
RAQAMLI IQTISODIYOT OMILLARI VA ULARNING QISHLOQ XO'JALIGI KORXONALARINING SAMARADORLIGIGA TA'SIRI	71
Yaxshiyev Shahzod Sherali o'g'li	
OLIY TA'LIM MUASSASALARI VA MEHNAT BOZORI INTEGRATSIYASI BO'YICHA XORIJ TAJRIBALARI	78
Haqqulov Fazliddin Faxriddinovich	
YASHIL IQTISODIYOTGA O'TISHDA RIVOJLANGAN VA RIVOJLANAYOTGAN DAVLATLAR TAJRIBASI.....	84
Aripov Abdulaziz Sakijonovich	
YASHIL ENERGETIKA RIVOJLANISHINING IQTISODIY SAMARADORLIGINI EKONOMETRIK BAHOLASH.....	89
Bobokulova Muhabbat Mahammadiyeva	
ELEKTRON TO'LOVLAR VA POS TIZIMLARI — KICHIK BIZNESDA SAMARASI VA XAVFLARI	93
To'liqinov Dilshodxo'ja Olim o'g'li	
MINTAQADA RAQAMLI IQTISODIYOTNI BARQAROR RIVOJLANTIRISHNING ISTIQBOLLI YO'NALISHLARI	98
Yusubov In'omjon Ikram o'g'li	
SOLIQ SIYOSATINI RAQAMLI BOSHQARISH ORQALI BUDJET DAROMADLARINI BARQARORLASHTIRISH STRATEGIYASI.....	103
Xodjimatov Xamidullo Mamirjonovich	
OZIQ-OVQAT TOVARLARI B2B BOZORINI RIVOJLANTIRISHDA ZAMONAVIY MARKETING STRATEGIYALARIDAN FOYDALANISH	108
Hayitboyeva Ullijon Bobonazar qizi	
FARMASEVTIKA SANOATIDA INVESTITSION FAOLIYAT SAMARADORLIGINI BAHOLASH	113
Yaqubov Timurbek G'anibekovich	
SHAXSNI OVOZI ASOSIDA IDENTIFIKATSIYALASH VA AUTENTIFIKATSIYALASH ALGORITMLARI	123
Ozoda Sabirova Shermaxamatovna	
YASHIL IQTISODIYOT — BARQAROR RIVOJLANISH GENERATORI.....	129
Berdibekova Dilfuza Xoldorbekovna	
CHET EL MEHMONXONA TARMOQLARINING BRENDING STRATEGIYALARINI O'RGANISH.....	133
Ergashev Oybek Mamarasul o'g'li	

MILLIY IQTISODIYOTDA KICHIK BIZNES VA XUSUSIY TADBIRKORLIK SOHASINING MOLIYAVIY SAMARADORLIGINI BAHOLASHNING USLUBIY JIHLARINI TAKOMILLASHTIRISH	144
Arzikulov Otabek Ali o'g'li	
TRANSPORT TIZIMI SOHASI KORXONALARINING INNOVATSION SALOHIYATINI BAHOLASH YO'NALISHLARI	152
Ismailov Akmal Maxsudovich, Abilqosimova Shaxlo Sodiq qizi	
MEHMONXONALAR SAMARADORLIGINI OSHIRISHDA XODIMLARNING O'RNI VA AHAMIYATI	158
Abdusamidov Sarvar Adxamovich, Normurodov Tal'at Normurod o'g'li	
KORXONALARDA HR TIZIMINI TAKOMILLASHTIRISH YO'NALISHLARI	163
Aminova Shaxnoza Aziz qizi	
JAHON IQTISODIYOTIDA OZIQ-OVQAT XAFSIZLIK RO'LI.....	168
Abdusamatov Barkamol Rustamjon o'g'li	
ТУРИСТИЧЕСКИЕ РЕСУРСЫ КАРАКАЛПАКСТАНА И СУЩЕСТВУЮЩАЯ ИНФРАСТРУКТУРА	174
Хошимова Камилла Навфал қизи	
DAVLAT-XUSUSIY SHERIKLIK MEKANIZMLARI: REKREATIONS TURIZM SOHASIDA QO'LLASH TAJRIBASI VA ISTIQBOLLARI.....	184
Najmitdinov G'ayratbek Sharifovich	
O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA VIRTUAL TA'LIM PLATFORMALARI: TEXNIK VA PEDAGOGIK TALABLAR, TIZIMLI TAHLIL VA IQTISODIY JIHLAR	189
Turayeva Adiba Ikramovna	
ICHKI AUDIT TIZIMI VA UNI TAKOMILLASHTIRISH MASALALARI	193
Nuridinova Barchinoy Xusniddin qizi	
MINTAQA IQTISODIYOTIDA SUV RESURLARIDAN FOYDALANISHNING IQTISODIY SAMARADORLIGINI OSHIRISH YO'LLARI	199
Xaitbaev Jasurbek Otaxanovich	
MINTAQANING EKSPORT SALOHIYATINI OSHIRISHNING TASHKILY-IQTISODIY MEKANIZMI.....	204
Raimboyeva Mashhura Davronbek qizi	
SURXONDARYO VILOYATIDA RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA XODIMLARNI BOSHQARISH TIZIMINI TAKOMILLASHTIRISH	210
Jobborov Anvar Egamberdiyevich	
ISLOMIY MOLIYALASHTIRISHDA RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR VA SUN'IY INTELLEKTNING DOLZARBLIGI	217
Nazarov Nodirjon Namoz o'g'li	
JISMONIY SHAXSLARNING MOL-MULKINI SOLIQQA TORTISH MASALALARI	222
Mamadjanov Shuxrat Jalolidinovich	
ENTREPRENEURSHIP AND BUSINESS MANAGEMENT IN UZBEKISTAN	225
Abdukhalikova Komila Abdukhalikovna	
BANKLARDA BARQARORLIKNI TA'MINLASH UCHUN RAQAMLI YECHIMLARNI TAKOMILLASHTIRISH.....	229
Saydamatova Muxlisabonu Rasuljon qizi	
PAXTA-TO'QIMACHILIK SANOATINI MODERNIZATSIYA QILISH YO'NALISHLARI: TAHLIL VA TAKLIFLAR	233
Abdullayev Hamidulla Abdug'ani o'g'li	
WAYS TO IMPROVE THE EFFICIENCY OF STATE FINANCIAL REGULATION MECHANISMS IN ENSURING THE CAPITALIZATION OF INSURANCE ORGANIZATIONS	238
Abdullaev Erkinjon Azamovich	
YASHIL IQTISODIYOTNI SHAKLLANTIRISHDA YASHIL MOLIYALASHTIRISHNING NAZARIY JIHLARI	245
Xalikov S. X.	
QISHLOQ XO'JALIGI MAHSULOTLARI BOZORIDA KORXONALAR RAQOBATBARDOSHLIGINI OSHIRISHDA MARKETING STRATEGIYALARIDAN FOYDALANISH	245
Xudayberganov Jasur Baxodirovich	
WAYS TO IMPROVE THE EFFICIENCY OF STATE FINANCIAL REGULATION MECHANISMS IN ENSURING THE CAPITALIZATION OF INSURANCE ORGANIZATIONS	251
Abdullaev Erkinjon Azamovich	

NATIJAVIYLIKKA YO'NALTIRILGAN BUDJETLASHTIRISH JARAYONINING NAZARIY-USLUBIY ASOSLARI VA UNING O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI.....	257
Allakuliyev Akmal Baltayevich	
SURXONDARYO VILOYATIDA RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA XODIMLARNI BOSHQARISH TIZIMINI TAKOMILLASHTIRISH.....	261
Jobborov Anvar Egamberdiyevich	
TO'QIMACHILIK KORXONALARIDA BOSHQARUV TIZIMINI RESURLARNI OPTIMALLASHTIRISH ORQALI TAKOMILLASHTIRISH.....	268
Avulchayeva Feruza Jurakuziyevna	
BANKLARDA BARQARORLIKNI TA'MINLASH UCHUN RAQAMLI YECHIMLARNI TAKOMILLASHTIRISH.....	272
Saydamatova Muxlisabonu Rasuljon qizi	
ZAMONAVIY ISH JOYLARINI SHAKLLANTIRISHDA AYOLLARNING ROLI	276
Tulyaganova Aziza	
ISLOMIY MOLIYALASHTIRISHDA RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR VA SUN'IY INTELEKTNING DOLZARBLIGI.....	281
Nazarov Nodirjon Namoz o'g'li	
TURIZM MARKETINGINING NAZARIY ASOSLARI, ZAMONAVIY YO'NALISHLARI VA UNI TAKOMILLASHTIRISH ISTIQBOLLARI.....	286
Xamidov Otabek Bakidjanovich	
KICHIK BIZNES VA XUSUSIY TADBIRKORLIK SOHASINING IQTISODIY KO'RSATKICHLAR TIZIMINI STATISTIK BAHOLASHNING USLUBIY JIHATLARI	290
Arzikulov Otabek Ali o'g'li	
ЭКОЛОГАМ ПОЧЕТ И УВАЖЕНИЕ	298
Максудова Шахиста	
DEBITOR VA KREDITOR QARZDORLIKNING MOHIYATI VA ULARNING O'ZGARISH TENDENSIYALARI	304
Jo'raev Farruxbek Muxiddin o'g'li	
O'ZBEKISTONDA ISLOMIY MOLIYALASHTIRISH XIZMATLARI BOZORINI RIVOJLANTIRISH ISTIQBOLLARI.....	307
Inomjonov Islomjon Iloxomjon o'g'li	
ENTREPRENEURSHIP AND BUSINESS MANAGEMENT IN UZBEKISTAN	311
Abdukhaliqova Komila Abdukhaliqovna	
МОБИЛЬНЫЕ ТЕХНОЛОГИИ КАК СРЕДСТВО ФОРМИРОВАНИЯ ИССЛЕДОВАТЕЛЬСКИХ КОМПЕТЕНЦИЙ БУДУЩИХ ИНЖЕНЕРОВ.....	315
Хурамова Фарангиз Учкун кизи	
ЦИФРОВИЗАЦИЯ НАЛОГОВ И АКЦИЗНАЯ РЕФОРМА УЗБЕКИСТАНА В ВТО	319
Дамир Рустамович Абдулов	
BANK TIZIMIDAGI ISLOHOTLAR SHAROITIDA LIKVIDLILIK RISKINI BOSHQARISHNI TAKOMILLASHTIRISH YO'LLARI.....	324
Alimov Baxtiyor Murodovich	
BANK AUDITINING NAZARIY-USLUBIY ASOSLARI VA UNI TAKOMILLASHTIRISH YO'NALISHLARI	335
Narziyev Xayotjon Azamatovich	
O'ZBEKISTON SUG'URTA SOHASIDA RAQAMLI TEXNOLOGIYALARNI QO'LLASH MASALALARI.....	343
Abdimuminova Saodat Taxirjonovna	
TO'QIMACHILIK SANOAT MAXSULOTLARI EKSPORT FAOLIYATI TAHLILI VA BRENDDA LIDERLIK TUSHUNCHALARI.....	352
Abdulazizova Xushnoza Nayabovna	
ИНСТИТУЦИОНАЛЬНО-ПРАВОВЫЕ МОДЕЛИ УПРАВЛЕНИЯ ОТХОДАМИ НА ОСНОВЕ ОПЫТА РАЗВИТЫХ СТРАН И ВОЗМОЖНОСТИ ИХ АДАПТАЦИИ В УСЛОВИЯХ УЗБЕКИСТАНА.....	357
Д. Мейлиева	
O'ZBEKISTON AUDITORLIK TIZIMIDA KASBDOSHLAR TOMONIDAN BAHOLASH (PEER REVIEW) TIZIMINI JORIY ETISH ISTIQBOLLARI	361
Parpiyev Jaxongir Iloxomjonovich	

ИСКУССТВЕННЫЙ ИНТЕЛЛЕКТ И БОЛЬШИЕ ДАННЫЕ (BIG DATA) В УПРАВЛЕНЧЕСКИХ РЕШЕНИЯХ.....	366
Шарипов Бахтиёр Михлибаевич	
O‘ZBEKISTONDA SUVGA BO‘LGAN TALABNI VAQTLI QATORLAR ORQALI TAHLIL QILISH	375
Sarvar Mamasoliyev	
BOSHQARUV VA NAZORAT MAQSADLARIDA XARAJATLAR HISOBINI TASHKIL ETISH	383
Isomuxamedov Akbarjon Boxodir o‘g‘li	
MINTAQALAR BARQAROR RIVOJLANISHINI TA‘MINLASHNING ASOSIY YO‘NALISHLARI.....	389
Salomat NOROVA	
O‘ZBEKISTON TURIZM BREND BOZORINING HOZIRGI HOLATI VA TENDENSIYALARI.....	394
Zufarov Akmal Gulamiddinovich	
INNOVATSION IQTISODIYOTDA QAYTA TIKLANUVCHI ENERGIYA MANBALARI SAMARADORLIGINI OSHIRISH METODOLOGIYASI.....	404
Qodirov Baxodirjon Tursunovich	
O‘ZBEKISTON SOLIQ TIZIMINI MODERNIZATSIYA QILISHDA YAGONA INTERAKTIV DAVLAT XIZMATLARI PORTALINING O‘RNI VA AHAMIYATI	408
Dehqonov G‘ayratjon Raximovich	
OLIY TA‘LIM MUASSASALARIDA INNOVATSION HAMDA TIJORATLASHTIRISH MASALALARI	414
Inoyatov Mardonbek Mo‘min o‘g‘li	
OLIY IQTISODIY TA‘LIM ORQALI EKO-INNOVATSIYALAR VA “YASHIL” INVESTITSIYALARNI RAG‘BATLANTIRISH MEXANIZMLARI: SIYOSIY VA INSTITUTSIONAL DOIRALAR	418
Xasanova Zarina Maxamadaliyeva	
XODIMLAR MALAKASINI OSHIRISH — ZAMON TALABI.....	427
Narzullaev Oybek Narzullaevich	
BUXGALTERIYA HISOBINI YURITISHDA JURNAL-ORDER SHAKLINING AHAMIYATI.....	433
Axmedjanov Abdufoto	
KENDALL VA SPEARMAN TARTIBIY KORRELYATSIYA KOEFFITSIYENTLARI ASOSIDA YASHIL IQTISODIYOT INDIKATORLARINING STATISTIK O‘ZARO TA‘SIRINI MODELLASHTIRISH	437
Muradov Rustamjon Sobitxonovich	
ИНТЕНСИВНЫЕ И ЭКСТЕНСИВНЫЕ ОГРАНИЧЕНИЯ В РЕГУЛИРОВАНИИ СПРОСА.....	442
Аминджанова Румейса Батыровна, Камилова Наргиза Абдукажоровна	
ИНКЛЮЗИВНЫЙ ПОДХОД В ТУРИЗМЕ: ЗАРУБЕЖНЫЙ ОПЫТ И УЗБЕКСКАЯ ПРАКТИКА	445
Азимова Шахло Таировна	
AKSIYADORLIK JAMIYATLARIDA MOLIYAVIY HISOBOTNING XAQARO STANDARTLARIGA O‘TISHNING HOLATI VA TAHLILI	450
Bayjanov Sarsengaliy Xalmuratovich	
UZUM EKSPORT QILUVCHI KOMPANIYALARDA YASHIL O‘TISH JARAYONINI QO‘LLAB-QUVVATLASH UCHUN EKO-MARKETING VA AYLANMA IQTISODIYOT TAMOYILLARINI INTEGRATSIYALASH.....	454
Usmonova Diyora Mahmud qizi	
UMUMTA‘LIM MAKTABLARIDA XARAJATLAR SMETASI VA SHTATLAR JADVALINING TAHLILI: OPTIMALLASHTIRISH VA SAMARADORLIKNING YANGICHA USULLARI (NAMANGAN VILOYATI MISOLIDA)	461
Umarov Avzaljon Yodgorali o‘g‘li	
INVESTITSIYALARNING KIRIB KELISHIGA TO‘SQINLIK QILUVCHI MUAMMOLARNI BARTARAF ETISH YO‘LLARI.....	467
Alimova Dilafro‘z Tohir qizi	
FARMATSEVIKA KORXONALARIDA MOLIYAVIY HISOBOT SHAKLLARINI TAKOMILLASHTIRISH VA INVESTORLAR UCHUN AXBOROT OCHIQLIGINI TA‘MINLASH	470
Turdikulova Gulshad Nurmatovna	
ISHLAB CHIQRISH KORXONALARIDA MOLIYAVIY HISOBOTLARNING SHAFFOFLIGINI OSHIRISHDA MOLIYAVIY HISOBOTNING XALQARO STANDARTLARINING AHAMIYATI.....	477
Uztemirov Alisher Aktam o‘g‘li	

INNOVATSION IQTISODIYOT SHAROITIDA SANOAT TARMOQLARI RAQOBATBARDOSHLIGINI TA'MINLASHGA YO'NALTIRILGAN BANDLIK TUZILMASINI OPTIMALLASHTIRISH	482
Tursunov Bekmuxammad Omonovich	
XORIJ TAJRIBALARIDA SOLIQ BAZASINI ANIQLASH TARTIBI METODOLOGIYASINING MAVJUD METODLARI VA ULARNING XUSUSIYATLARI.....	489
Xalikchayeva Sadokat Ilxomjonovna	
IQTISODIY XAVFSIZLIKNING KONSEPTUAL ASOSLARI VA UNING MAMLAKAT IQTISODIYOTIDAGI O'RNI.....	496
Ramatillaev M.R.	
TIJORAT BANKLARIDA KREDIT RISKLARINI SUG'URTALASH VA DIVERSIFIKATSIYA QILISH MEKANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH	502
Eshboyev Shahobiddin Anorqul o'g'li	
TIJORAT BANKLARI O'RTASIDAGI RAQOBATNI BAHOLASH VA KUCHAYTIRISHNING ZAMONAVIY METODOLOGIYASI: O'ZBEKISTON TAJRIBASI.....	506
Qulmetov Mansurbek Ro'zmatovich	
XALQARO REYTING TASHKILOTLARINING OLIY TA'LIM MUASSASALARIGA TA'SIRI VA MAVJUD PLATFORMALAR.....	515
O'rozboyev Xayrulla Murodboy o'g'li	
TALABALAR MOTIVATSIYASINING MEKANIZMLARI: LOYIHA ASOSIDAGI TA'LIM TEXNOLOGIYALARIDA.....	523
Kasimova (Mulladjanova) Nasiba Azimdjanovna	
ISH KUCHIDAN SAMARALI FOYDALANISH VA NORASMIY BANDLIKNI SOYADAN CHIQRARISH BO'YICHA TAKLIFLAR ISHLAB CHIQRARISH	531
Pulatov Dilshod Xaqberdiyevich, Maxkamova Shaxlo Yulchiyevna, Absamatov Baxrom Danakulovich	
KASBIY TA'LIM MAZMUNIDA TA'LIM VA ISHLAB CHIQRARISH INTEGRATSIYASINI RAG'BATLANTIRISH ORQALI O'RTA BO'G'IN KADRLAR TAYYORLASHNING JOZIBADORLIGINI OSHIRISH YO'NALISHLARI	538
Tojiyev Sirojiddin Sayriddinovich	
O'ZBEKISTONDA TURIZM INFRATUZILMASINI BOSHQARISH TIZIMINING TURLARI VA SHAKLLARI.....	542
Muminova Mavjuda Sharifovna	
SUV RESURSLARIDAN FOYDALANISHNI STRATEGIK BOSHQARISH SAMARADORLIGI MASALALARI	547
Kadirhodjayeva Nilufar Rahmatullayevna	
MHXSGA MUVOFIQ ASOSIY VOSITALAR HISOBINI TASHKIL ETISH MASALALARI.....	552
Aliyev Sherzod Abdixomidovich	
ФАКТОРЫ ЭФФЕКТИВНОГО РАЗВИТИЯ ПРОИЗВОДСТВЕННОГО ПОТЕНЦИАЛА ПРОМЫШЛЕННЫХ ПРЕДПРИЯТИЙ.....	558
Аллаева Г.Ж.	
YASHIL IQTISODIYOTGA O'TISH SHAROITIDA INVESTITSION MUHITNI YAXSHILASH YO'NALISHLARI	564
Irisqulova Munisa Akmal qizi	
TASHABBUSLI BUDJET JARAYONLARI DOIRASIDA 2024-YILDA AMALGA OSHIRILGAN ISHLAR TAHLILI	569
Xamidov Xabibullo Xikmatulla o'g'li	
MINTAQA SANOATIDA AHOLI JON BOSHIGA YAQQ O'ZGARISHINING DINAMIK TAHLILI.....	574
Nabiyev G'ulom Abdusalomovich	
INFRATUZILMAVIY INVESTISIYA LOYIHALARINI DAVLAT-XUSUSIY SHERIKLIK ASOSIDA MOLIYALASHTIRISHDA RISKLARNI BOSHQARISHNING XORIJ TAJRIBALARI	583
Ergashev Axmadjon Maxmudjon o'g'li	
ПРОБЛЕМЫ ГЛОБАЛЬНОГО РАЗВИТИЯ ЗЕЛЕННОГО ФИНАНСИРОВАНИЯ В ЭКОЛОГИИ.....	587
Максудова Шахиста	

PAXTA-TO'QIMACHILIK KLASTERLARINING INVESTITSION FAOLLIGINI OSHIRISHNING ILMIY-USLUBIY JIHATLARI	593
B.Sh.Shadmanov	
ECONOMIC INDICATORS OF SUPPLY CHAIN EFFICIENCY IN UZBEKISTAN'S EXPORT SECTOR	597
Mukhammadiyaminova Shakhzoda Sherzodovna	
BUDJET TASHKILOTLARIDA BUDJETDAN TASHQARI MABLAG'LAR HISOBI VA ICHKI AUDITNI TAKOMILLASHTIRISH.....	602
Muxtorova Maftuna Salohiddin qizi	
RAQAMLASHTIRISH JARAYONIDA BANKLARNING XAVFSIZLIGI VA MOLIYAVIY BARQARORLIGINI TA'MINLASHNING ILMIY-AMALIY ASOSLARI	607
Aliyeva Umidaxon Xusanboyevna	
XIZMATLAR SOHASI VA KAMBAG'ALLIK O'RTASIDAGI O'ZARO BOG'LIQLIK.....	611
Dawletmuratov Adilbay Mirzabaevich	
PROSPECTS FOR THE DEVELOPMENT OF INDUSTRIAL CLUSTERS BASED ON THE PRINCIPLES OF A "GREEN ECONOMY"	615
Boboqulov Sanjar Baxronkulovich, Kamolov Oybek Faxriddin o'g'li	
ПЕРСПЕКТИВЫ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ ИНФОРМАЦИОННО-КОММУНИКАЦИОННЫХ ТЕХНОЛОГИЙ В СОВЕРШЕНСТВОВАНИИ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ СВОБОДНЫХ ЭКОНОМИЧЕСКИХ ЗОН В НАЦИОНАЛЬНОЙ ЭКОНОМИКЕ	620
Халимжанов Дилшод Эргашбекович	
YASHIRIN IQTISODIYOTNI INNOVATSION RIVOJLANISHDAGI O'RNI VA O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI.....	626
Mavlyanov Muzaffar Yusupovich	
NAMANGAN VILOYATI TURIZM SOHASINING SO'NGGI YILLARDA RIVOJLANISHI VA STATISTIK TAHLILI	630
Kuymuratova Matlubaxon Abdimanabovna	
O'ZBEKISTON SHAROITIDA QISHLOQ XO'JALIGI MAHSULOTLARI EKSPORTINING IQTISODIY BARQARORLIGINI TA'MINLOVCHI OMILLAR TAHLILI	634
Faxriddinov Bahriddin	
INNOVATSION SHAROITDA TO'QIMACHILIK SANOATI RAQOBATBARDOSHLIGINI OSHIRISH	640
Sattarov Ilkhomjon Rahimjanovich	
IQLIM O'ZGARISHI SHAROITIDA SUV RESURSLARIDAN SAMARALI FOYDALANISH YO'LLARI.....	645
Nurmatov Norbek Jo'rayevich	
MINTAQA LOGISTIK XIZMAT KO'RSATISH SOHASINI RIVOJLANTIRISHNING INNOVATSION VA INSTITUTSIONAL ISTIQBOLLARI	652
Xalimov Javlonbek Shaxriyorovich	
KORXONALARNING BANKROTLIK EHTIMOLINI SUN'IY INTELLEKT YORDAMIDA PROGNOZLASH	659
Zaynutdinov Ismoil Samariddin o'g'li	
АКТУАЛЬНЫЕ ВОПРОСЫ ЦИФРОВИЗАЦИИ ФИНАНСОВЫХ РЫНКОВ	665
Шомуродов Равшан Турсункулович	
MEDIA LOYIHALARINI BOSHQARISH: O'ZBEKISTON OAV AMALIYOTI TAHLILI	673
Yo'ldosheva Dilobar Jaxongir qizi	
O'QITISH NATIJALARINI ZAMONAVIY BAHOLASH TAMOYILLARI.....	677
Abdullayeva Sanobar Berdiyevna, Xujakulov Shaxriyor Shokir o'g'li	
MALAYZIYADA PROGRESSIV VA INKLYUZIV ISLOMIY MOLIYA TIZIMINI RIVOJLANTIRISH: 2024-YIL TAJRIBASI VA NATIJALARI	681
Safarova Nasiba Gulmurod qizi	
МЕЖДУНАРОДНЫЙ ОПЫТ ПРОВЕДЕНИЯ ПРОЦЕДУР ДЬЮ-ДИЛИДЖЕНС В АКЦИОНЕРНЫХ ОБЩЕСТВАХ.....	687
Прокудина Кристина Александровна	
HUDUDLARDA INVESTITSIYA SALOHİYATINI OSHIRISH YO'NALISHLARI	692
Xalilova Madinabonu Abduraxmon qizi	

LIZING MUOMALALARI HISOBINI XALQARO STANDARTLAR ASOSIDA TAKOMILLASHTIRISH	701
Baxadirov Alisher Komilovich	
TIJORAT BANKLARINING JISMONIY SHAXSLAR DEPOZITLARI VA ULARNI OPTIMALLASHTIRISH YO‘LLARI	705
Melikov Otabek Maxmadaminovich	
TIJORAT BANKLARIDA RAQAMLASHTIRISH VA EKOTIZIMNI RIVOJLANTIRISHNING AHAMIYATI	711
Erkinova Feruza Najmitdinovna	
DAVLAT SEKTORIDA ICHKI NAZORAT TIZIMINI BAHOLASHDA SUN‘IY INTELEKTDAN FOYDALANISH: XAVF YOKI IMKONIYAT	717
Ostonokulov Azamat Abdulkarimovich, Tadjiyev Erkin Muxitdinovich	
SUN‘IY VA KIMYOVIY TOLALARNING TO‘QIMACHILIK SANOATIDA EKOLOGIK BARQARORLIKNI TA‘MINLASHDAGI O‘RNI	723
Raximov Furqat Jalolovich	
OLIY TA‘LIM MASSASALARINING MOLIYAVIY RESURSLARINI BOSHQARISH MEXANIZMINI TAKOMILLASHTIRISH	728
Mahmudov Akbar Abduxamidovich	
TA‘LIM XIZMATLARI BOZORINI TAKOMILLASHTIRISHNING O‘ZIGA XOS XUSUSIYATLAR.....	733
Abdullayev Suyun Artikovich	
O‘ZBEKISTONDA AVTOMOBILSOZLIK KORXONALARIDA RAQAMLI TRANSFORMATSIYA JARAYONLARI: “UZAUTO MOTORS” AJ AMALIYOTI VA NATIJALARI.....	737
Allabergenov Azamat Joldasbayevich	
WAYS TO USE MARKETING DATA IN THE MANUFACTURING ENTERPRISE VALUATION PROCESS	742
Musayeva Shoira Azimovna, Usmonova Dilfuza Ilkhomovna	
KICHIK SANOAT KORXONALARI O‘RTASIDAGI ISHLAB CHIQARISH VA KOOPERATIV ALOQALAR HOLATI.....	747
Boyturayev Olimjon Urayimovich	
BANK RISKLARI VA ULARNI TA‘SIRINI EKONOMETRIK MODELLASHTIRISHDA STATISTIK HISOBTLARNI SHAKLLANTIRISHNING NAZARIY ASOSLARI	753
Kamoldinov Sardorbek Maxammadsobir o‘g‘li	
O‘ZBEKISTONDA AYOLLARNING ISH BILAN BANDLIGINI OSHIRISH IMKONIYATLARI	761
Eshqobulova Charos O‘roq qizi	
O‘ZBEKISTONNING BARQAROR RIVOJLANISH KONSEPSIYASI: TARIXIY MEROS VA ZAMONAVIY YASHIL TEXNOLOGIYALAR UYG‘UNLIGI.....	766
Azimova Shohista Salohiddinova	
SOLIQ TIZIMIDA RAQAMLI MARKIROVKALANGAN TOVARLARNI RAQAMLASHTIRISHNI TAKOMILLASHTIRISH MUAMMOLARI	770
Muxammadov Nodir Karimovich	
BIZNES JARAYONLARINI OPTIMALLASHTIRISHDA “LEAN MANAGEMENT” TIZIMINI JORIY ETISHNING ILMIY ASOSLARI	775
Muhiddinov Ozodbek Ikromjon o‘g‘li, Shakirova Gulrux Po‘latjon qizi, Ozodbek Musayev	
QORAQALPOG‘ISTON RESPUBLIKASINING TURISTIK POTENTIALI UMUMIY TAVSIFI.....	783
Madaminova Sanobar Askarovna	
KICHIK BIZNES KORXONALARIDA EKSPORT MAHSULOTLARI ISHLAB CHIQARISH KONSEPSIYASINI SHAKLLANTIRISH VA RIVOJLANTIRISH YO‘NALISHLARI.....	789
Boymirzayev Zokirjon Mashrabboyevich	
AHOLINING TURMUSH DARAJASI VA UNING KO‘RSATKICHLARI.....	794
Sayitbayev Shermirza Datkamirzayevich	
KORXONA ASOSIY XO‘JALIK YURITUVCHI SUBYEKT SIFATIDA AHAMIYATI.....	799
Yuldashova Yoqutoy Murodjon qizi, Yuldashev Abduhakim Abdulkarimovich	
DAVLAT ISHTIROKIDAGI KORXONALARNI XUSUSIYLASHTIRISH JARAYONIDA KADRLAR SALOHIYATINI SAQLAB QOLISH VA RIVOJLANTIRISH STRATEGIYALARI.....	803
Bekchanov Ruslan Ambiyatovich	

PARALLEL KORPUS ASOSIDA INGLIZ VA O'ZBEK TILLARIDA QISHLOQ XO'JALIK ATAMALARINING EKVIVALENTLIK XUSUSIYATLARI	807
Yulduz Xalilova Nasriddinovna	
KOLBASA VA GO'SHT MAHSULOTLARI ISHLAB CHIQRISHDA CHIQUINDISIZ ISHLAB CHIQRISH ("ZERO WASTE") MODELINING ROLI: XORIJIY TAJRIBA VA O'ZBEKISTON SHAROITIDAGI AMALIY YO'NALISHLAR.....	810
Eshtemirova Anora Norboy qizi	
EKSPORTYOR KORXONALARDA TOVAR VA XIZMATLAR EKSPORTI BO'YICHA QO'SHILGAN QIYMAT VA FOYDA SOLIG'INI TO'G'RI HISOBLANISHI TAHLILI VA ISTIQBOLLARI.....	814
Sobirova Xilola Rustam qizi	
O'ZBEKISTONDA TO'QIMACHILIK VA TIKUV-TRIKOTAJ SANOATI RIVOJLANISHINING MILLIY RAQOBATBARDOSHLIKNI OSHIRISHDAGI O'RNI	819
Ikramova Taxmina Latifovna	
YANGI RIVOJLANAYOTGAN BOZORLARIDA HR QAROR QABUL QILISH JARAYONINI TAKOMILLASHTIRISHDA IQTISODIY TA'LIMNING ROLI	824
Dilfuza Shokirova	
UZOQ MUDDATLI AKTIVLAR HISOBINI XALQARO BUXGALTERIYA STANDARTLARI ASOSIDA TAKOMILLASHTIRISH.....	833
Abdiev Mutolib Anvar o'g'li	
DAVLAT-XUSUSIY SHERIKLIK TIZIMINING NAZARIY VA USLUBIY ASOSLARI	838
Raximjonova Shohsanam Baxodirovna	
AKTIVLAR VA MAJBURIYATLARNI MHXS ASOSIDA BAHOLASHNING ZARURIYATI VA AHAMIYATI	842
G'anibayev Iloxomjon Shokiraliyevich	
XORIJIY INVESTITSIYALARNI JALB QILISH JARAYONINING O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI VA HUDUDIY IQTISODIY RIVOJLANISH BILAN BOG'LIQLIGI	847
Xamidova Faridaxon Abdulkarim qizi, Turdimuratova Aziza Alisherovna	
AGRAR ISHLAB CHIQRISHNI BARQAROR RIVOJLANTIRISHDA "QISHLOQ XO'JALIGI-4.0" VA "AQLLI QISHLOQ XO'JALIGI" KONSEPSIYALARIDAN SAMARALI FOYDALANISH.....	851
Yusupov Muxiddin Soatovich	
PAXTA-TO'QIMACHILIK KLASTERLARINI MOLIYALASHTIRISH MANBALARINI GURUHLASH VA BAHOLASH.....	860
Davlyatov Bekzodjon Aslanxojayevich	
TA'LIM TIZIMINI INNOVATSION RIVOJLANTIRISHDA XORIY TAJRIBASINING AHAMIYATI	864
Sobirov Shaxzod Ozod o'g'li	
O'ZBEKISTONDA TADBIRKORLIK SUBYEKTLARINI SOLIQQA TORTISHNI TAKOMILLASHTIRISH MASALALARI	868
Karimov Mirolimjon Karimjon o'g'li	
ПРОБЛЕМЫ МЕЖДУНАРОДНОГО ЭКОНОМИЧЕСКОГО СОТРУДНИЧЕСТВА В ЭКОНОМИЧЕСКОМ РАЗВИТИИ УЗБЕКИСТАНА.....	875
Аликулов С. А., Хамракулова О. Д.	
YASHIL IQTISODIYOTDA KORXONALAR BOSHQARUV MEKANIZMLARINING EVOLYUTSIYASI: KONSEPTUAL TAHLIL.....	880
Nabiev Bobur Muhammadqosim o'g'li	
SUD-HUQUQ TIZIMINI YANADA DEMOKRATLASHTIRISH: JORIY HOLATI, MUAMMOLAR VA ISTIQBOLLAR.....	884
Majidov Muslimbek Maxamadjon o'g'li	
IQTISODIYOTNI LIBERALLASHTIRISH SHAROITIDA QISHLOQ XO'JALIGIDA KLASTERLARNI TASHKIL ETISHNING TASHKILIIY-HUQUQIY ASOSLARI.....	889
Xo'jageldiyev Chorshanbi Pardayevich	
O'ZBEKISTONDA YASHIL TURIZMNI RIVOJLANTIRISHDA ZAMONAVIY INNOVATSION TEXNOLOGIYALARDAN FOYDALANISH.....	893
Shaymanova Nigora Yusupovna	

XO'JALIK FAOLIYATINI SAMARADORLIGI VA BIZNES HOLATINI BAHOLASH	899
Abdukarimova Muslima Abduaziz qizi, Yuldashev Abduhakim Abdukarimovich	
CROSS-BORDER E-COMMERCE IN CENTRAL ASIA.....	904
Bakhtiyorjon Komilov	
O'ZBEKISTONDA NORASMIY SEKTOR ISHCHILARINING PENSIYA TA'MINOTI MASALALARI.....	908
Abdulazizova Nargiza Baxodir qizi	
KORXONA VA TASHKILOTLARDA QOG'UZ SARFINI OPTIMALLASHTIRISHDA JAHON TAJRIBASI	913
Oripov Mirzo Mahmudovich	
ИСПОЛЬЗОВАНИЕ ТЕХНОЛОГИЙ ИСКУССТВЕННОГО ИНТЕЛЛЕКТА В ЗАЩИТЕ ВНУТРЕННЕГО РЫНКА ОТ КОНТРАФАКТНОЙ ПРОДУКЦИИ (НА ПРИМЕРЕ РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАН).....	917
Ибраимова Махсура Уснатдин кизи	
KICHIK BIZNES VA TADBIRKORLIK SUBYEKTLARIDA BOSHQARUV TIZIMINI TAKOMILLASHTIRISH YO'NALISHLARI	922
Xasanova Robiyaxon Kamoliddin qizi	
THE IMPACT OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE TECHNOLOGIES ON THE PROCESSES OF DIGITAL TRANSFORMATION IN THE INSURANCE INDUSTRY.....	927
D.D.Omonova	
THE ROLE OF INTERNATIONAL FINANCIAL INSTITUTIONS IN THE GLOBAL ECONOMY AND THEIR STAGES OF DEVELOPMENT.....	933
Yovkochev Sherzod	
YURIDIK SHAXSLARNI YIRIK SOLIQ TO'LOVCHILAR TOIFASIGA KIRITISH MEZONLARINI TAKOMILLASHTIRISH YO'LLARI.....	941
To'raqulov Bekzod Hazratqul o'g'li	
BUTUNJAHON SAVDO TASHKILOTIGA A'ZO BO'LISHDA SOLIQ TIZIMINI TRANSFORMATSIYA QILISHNI TAKOMILLASHTIRISH MASALALARI.....	945
Xojjakbar Zaynabidinov	
BANK TIZIMIDA TAVAKKALCHILIK TUSHUNCHASI VA UNI BAHOLASHNING ZAMONAVIY YONDASHUVLARI	950
Malikova Dilrabo Muminovna, Shakarova Kumush Faxriddin qizi	
REAL SEKTOR TARMOQLARINI KREDITLASHDA MOLIVAVIY BARQARORLIKNI TA'MINLASH YO'LLARI.....	955
Savurbayev Zafar Abdumuminovich	
INVESTITSIYA JOZIBADORLIGINI OSHIRISHDA IQTISODIY BARQARORLIK OMILLARI VA ULARNING BOSHQARUVI	960
D. G. Bazarov	
YANGI O'ZBEKISTONDA DAVLAT-XUSUSIY SHERIKLIK SOHASINI YANADA TAKOMILLASHTIRISH HAMDA KOMPLEKS TIZIMLASHTIRISH	966
Abdullayev Javohir Abdumalik o'g'li	
XIZMATLAR KO'RSATISH KORXONALARIDA INNOVATSIYA FAOLIYATINI SAMARALI TASHKIL ETISH VA BOSHQARISH: IQTISODIY TAHLIL VA ISTIQBOLLI TAVSIYALAR	971
Xudayberdiyeva Nargiza Nizomiddin qizi	
MINTAQADA KICHIK BIZNES KORXONALARI SAMARADORLIGINI OSHIRISH MEXANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH.....	976
Ergashev Jamshid Jamoliddinovich	
TADBIRKORLIK SUBYEKTLARIDA INNOVATSION MAHSULOTLARNI ISHLAB CHIQRISHNI TAKOMILLASHTIRISH YO'LLARI.....	981
Mirzayev Kobil Nosirjonovich	
PUL AYLANMASINI TASHKIL QILISHNING XORIJ TAJRIBASI VA O'ZBEKISTONDA FOYDALANISHNING IMKONIYATLARI.....	987
Gadoyev So'hrob Jumakulovich	
MARKETING VA TOVAR STRATEGIYALARINI ISHLAB CHIQISH	993
Ibadullayeva Sevara Allashukurovna, Yuldashev Abduhakim Abdukarimovich	

PILLACHILIK SOHASINI RIVOJLANTIRISHDA INVESTITSIYA VA DAVLAT KO'MAGIGA OID METODOLOGIK YONDASHUVLAR.....	998
<i>Xudoykulov Mamarasul Radjabovich</i>	
SURXONDARYO VILOYATIDAGI KICHIK BIZNES VA TADBIRKORLIKNING QURILISH SOHASIDAGI ULUSHNING TREND MODELLARI ORQALI TAHLILI.....	1005
<i>Mamatkulova Xurshida Nasrullayevna</i>	
THEORETICAL AND METHODOLOGICAL BASES OF TEXTILE PRODUCTS MARKET SEGMENTATION.....	1012
<i>Ibaydullaeva Feruza Kholjuraevna</i>	
O'ZBEKISTONNING JINOIY FAOLIYATDAN OLINGAN DAROMADLARNI LEGALLASHTIRISHGA QARSHI KURASH TIZIMIGA SUN'YI INTELLEKTNI INTEGRATSIYASI: BANK SEKTORIDA JORIY ETISHNING POTENSIALI VA TO'SIQLARINI BAHOLASH.....	1018
<i>Rashidov Avazbek Raximovich</i>	
UZOQ MUDDATLI AKTIVLAR HISOBINI XALQARO STANDARTLAR ASOSIDA TAKOMILLASHTIRISH.....	1025
<i>Shermatov Sirojiddan Xaydarovich</i>	
РОЛЬ ИСКУССТВЕННОГО ИНТЕЛЛЕКТА В УСОВЕРШЕНСТВОВАНИИ ЭКОНОМИЧЕСКОЙ РЕЗУЛЬТАТИВНОСТИ КОМПОНЕНТОВ ПРОЕКТА «БЕЗОПАСНЫЙ ГОРОД».....	1029
<i>Иминов Акбаржон Одилжонович</i>	
XIZMAT KO'RSATISH TARMOQLARIDA BOSHQARUV SALOHİYATINI OSHIRISH.....	1034
<i>Tleubergenov Raxat Shahibaevich</i>	
THE ROLE OF ESG IN ADVANCING CORPORATE REFORMS IN UZBEKISTAN.....	1038
<i>Zakhidov Azizbek Rustamovich</i>	
O'ZBEKISTONDA MARKETING ROLI ORQALI IQTISODIY SIYOSATGA TA'SIRI.....	1043
<i>Egamberdiyev Muzaffar</i>	
DAVLAT BUDJETI JARAYONINI OPTIMALLASHTIRISH YO'NALISHLARI: XALQARO TAJRIBA VA O'ZBEKISTON AMALIYOTI.....	1046
<i>Nosirov Islombek Xurram o'g'li</i>	
O'ZBEKISTONDA JISMONIY SHAXSLARDAN OLINADIGAN DAROMAD SOLIG'INING PROGRESSIV STAVKASINI JORIY ETISH MEXANIZMI.....	1052
<i>Pulatov Dilshod Xaqberdiyevich, Mamatkulov Salimjon Raxmonkulovich, Xujamuradov Abrorbek Ro'zimurat o'g'li, Otabekov Otajon G'ayrat o'g'li, Abdiyev Mansur Musurmonovich</i>	
KORXONANING MODDIY BAZASI.....	1060
<i>Ozodova Shahzoda Ulug'bek qizi</i>	
FINTECH-STARTAPLAR VA TIJORAT BANKLARI HAMKORLIGI: SINERGETIK INTEGRATSIYA VA INNOVATSION EKOTIZIM SHAKLLANISHI.....	1064
<i>Normo'minov Temurbek Sheraliyevich</i>	
DAVLAT FUQAROLIK XIZMATCHILARINING MEHNATIGA HAQ TO'LASHDA YANGI YAGONA TARIF SETKASINI JORIY ETISH MASALALARI.....	1069
<i>Oqiljonov Azizjon Olimjon o'g'li</i>	
ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ ДИСТАНЦИОННЫХ БАНКОВСКИХ УСЛУГ В УСЛОВИЯХ ЦИФРОВИЗАЦИИ.....	1074
<i>Хасилова Висола Шоохоровна</i>	
HARD WORK, INDEBTEDNESS AND HOPE: A SOCIO-ECONOMIC LOOK OF MODERN LABOR.....	1078
<i>Rakhmatullayev Sarvar Nazar o'g'li, Abdukarimova Muborak Sharaf qizi, Madrakhimova R. G.</i>	
KORXONALARDA ISHLAB CHIQRISH XARAJATLARI VA ULARNI HISOBGA OLISH.....	1085
<i>Muradova Minavvar Izzatullayevna</i>	
O'ZBEKISTONDA AKT SOHASINING HOZIRGI HOLATI VA RIVOJLANISH DINAMIKASI: SAMARADORLIKNI BAHOLASH VA RAQAMLASHTIRISHNING MUAMMOLARI.....	1089
<i>Salibaev Xabibullo Negmatullaxanovich</i>	
TIJORAT BANK KREDIT PORTFELINING SIFAT BOSHQARUV SAMARADORLIGINI OSHIRISH YO'LLARI.....	1094
<i>G'aybullayev Odil Baxtiyarovich, Amanova Xurshida Inyatullaevna</i>	

XIZMAT KO'RSATISH SOHASIDA O'ZINI-O'ZI BAND QILISH ORQALI KAMBAG'ALLIKNI PASAYTIRISH MASALALARI	1099
<i>Azimova Hulkar Egamberdiyevna</i>	
СОКРАЩЕНИЕ БЕДНОСТИ КАК СОЦИАЛЬНАЯ СОСТАВЛЯЮЩАЯ ЭКОНОМИЧЕСКОЙ РЕФОРМЫ УЗБЕКИСТАНА.....	1103
<i>Амирджанова Ситора Суннат кизи</i>	
IQTISODIY JARAYONLARNI BOSHQARISHDA OPTIMALLASHTIRISH MODELLARI VA ULARNING NAZARIY-USLUBIY ASOSLARI	1108
<i>Ibragimov Nodir Nusriddinovich</i>	
MARKETINGDAGI ISTE'MOLCHILAR MOTIVATSIYASIDA NAFLILIK NAZARIYALARIDAN FOYDALANISH.....	1113
<i>Jalilov Jamshid G'anijonovich</i>	
AHOLI ZICH HUDUDLARDA KICHIK BIZNESNI RIVOJLANTIRISHINING HOZIRGI HOLATI TAHLILI ANDIJON VILOYAT MISOLIDA	1119
<i>Karimov Abdusamat Ismonovich, Bo'stonova Nilufar Abdusmatovna</i>	
CHAKANA SAVDO KORXONALARIDA ISTE'MOLCHILAR XULQ-ATVORINING SAVDO HAJMIGA TA'SIRINING TAHLILI	1125
<i>Haydarova Mohichehra Xurram qizi</i>	
BOSHQARUV TIZIMINI TAKOMILLASHTIRISHDA AXBOROT-KOMMUNIKATSION TEXNOLOGIYALARNING O'RNI.....	1131
<i>Haydarov Husanboy Ahmadjon o'g'li</i>	
DAVLAT QARZINING IQTISODIY O'SISHGA TA'SIRI: PANEL MA'LUMOTLAR TAHLILI.....	1135
<i>Sanakulova B. R., Jamolov M.M.</i>	
AUTSORSING FAOLIYATINI MOLIYALASHTIRISH MEKANIZMLARI	1148
<i>Xamidov Anis Choriyevich</i>	
BIOCHEMICAL CHANGES IN THE BODY DURING THE PERIOD OF FATIGUE AND REST AFTER WORK FOR ATHLETES	1153
<i>Yoldasheva Roila Jumaevna, Ruyobova Shakhlo Anvar qizi</i>	
KICHIK BIZNESNI RIVOJLANTIRISHGA OID XORIJIY MAMLAKATLARNING ILG'OR NAZARIYALARI VA YONDASHUVLARI	1159
<i>Muradova Nazira Raximjanovna</i>	
XORAZMDA IQTISODIY BARQARORLIK MEKANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH.....	1165
<i>Xudayorova Munira Omonboy qizi</i>	
QURILISH MATERIALLARI SANOATIDA INNOVATSION BUXGALTERIYA HISOBINI JORIY ETISH	1170
<i>Mirzayev Komiljon Abdullajonovich</i>	
SOLIQ MA'MURCHILIGI MEKANIZMINI TAKOMILLASHTIRISH ORQALI SOLIQ SOLISH BAZASINI KENGAYTIRISH IMKONIYATLARI	1175
<i>Jononmirzayeva Dilafruz Ilhom qizi</i>	
ИЗБАВЛЕНИЕ ОТ ИНФЛЯЦИИ С ИСПОЛЬЗОВАНИЕМ ЦИФРОВЫХ МЕТОДОВ И МАТЕМАТИЧЕСКИХ МОДЕЛЕЙ В СФЕРЕ ИНФОРМАЦИОННЫХ ТЕХНОЛОГИЙ	1180
<i>Абидов А.А., Ахраров Б.С., Паязов М.М., Ахмедов А.М.</i>	
O'ZBEKISTONDA YOSHLAR TADBIRKORLIGINI RIVOJLANTIRISH VA INNOVATSION BIZNES TASHABBUSLARINI QO'LLAB-QUVVATLASH MEKANIZMLARI.....	1185
<i>Karimova Mavjuda Boxodirovna</i>	
INVESTITSIYA MUHITINI TAKOMILLASHTIRISH ORQALI YUQORI TEXNOLOGIYALI TARMOQLARNI RIVOJLANTIRISH VA IQTISODIY BARQARORLIKNI TA'MINLASH.....	1189
<i>Raxmatova Nargizaxon A'zamxonovna</i>	
O'ZBEKISTONDA ELEKTRON PULGA O'TISH ISTIQBOLLARI, KORRUPSIYA VA YASHIRIN IQTISODIYOTGA QARSHI KURASHISHDA KUTILAYOTGAN SAMARADORLIK	1195
<i>Pulatov Dilshod Xaqberdiyevich, Abdiyev Mansur Musurmonovich</i>	
KICHIK BIZNES TADBIRKORLIK SUBYEKTLARINI IQTISODIY XAVFSIZLIGI MASALALARI.....	1202
<i>Anafiyayev Abdurashid Mamasidiqovich</i>	

RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR ASOSIDA ISHLAB CHIQRISH XARAJATLARI HISOBINI AVTOMATLASHTIRISH	1206
Xusinov Ibragim Ismoilovich	
ЭВОЛЮЦИЯ ТОРГОВОЙ ПОЛИТИКИ ТУРЦИИ В КОНТЕКСТЕ ИНТЕГРАЦИИ В ГЛОБАЛЬНЫЕ ЭКОНОМИЧЕСКИЕ ЦЕПОЧКИ	1210
Солиев Абдумаджид Джабборович	
MAKTABGACHA TA'LIM TASHKILOTI DIREKTORINING MOLIVAVIY SAVODXONLIGI: NAZARIYA VA AMALIYOTI.....	1215
Abdullayeva Nafisa Shavkatovna, Boymuradov Normurod Abdusodikovich	
TADBIRKORLIK SUBYEKTLARIGA MOLIVAVIY HIMOYA XIZMATLARI KO'RSATISHNING SAMARADORLIGINI OSHIRISH YO'LLARI	1220
G'aniyeva Nozima Alijon qizi	
ОЦЕНКА ПОТЕНЦИАЛА КЛАСТЕРИЗАЦИИ КОКОНОПЕРЕРАБАТЫВАЮЩИХ ПРЕДПРИЯТИЙ НА ШЕЛКОВОМ ОТРАСЛИ УЗБЕКИСТАНА.....	1225
Ходжиматов Равшанбек Расулжанович	
XIZMAT KO'RSATISH SOHASIDA ISH BILAN BANDLIK SHAKLLANISHINING XORIY TAJRIBASI	1231
Abdusaidov Akmal Abduvaliyevich	
TEMIR YO'L TRANSPORTI KORXONALARIDA MOLIVAVIY-IQTISODIY BOSHQARUV SAMARADORLIGINI OSHIRISH UCHUN KONTROLLING VOSITALARINI JORIY ETISH.....	1236
Kayumov Zafarbek Odil o'g'li	
BANK HR JARAYONLARIDA SUN'YI INTELLEKTNI QO'LLASH IMKONIYATLARI.....	1243
D. DJabbarova	
MEHNAT BOZORIDA NORASMIY BANDLIKNI QISQARTIRISH MEXANIZMLARI	1247
Mirzakarimova Muyassarxon Muminovna	
IJTIMOIIY XIZMATLAR TIZIMIDA DAVLAT VA NODAVLAT SEKTORINING O'ZARO ALOQASI HAMDA XORIJIY TAJRIBA TAHLILI.....	1251
Berdiyeva Nafisa Qahramonovna	
ПРИМЕНЕНИЕ КОНТРОЛЛИНГА В ОРГАНИЗАЦИОННО-ЭКОНОМИЧЕСКОЙ СИСТЕМЕ УПРАВЛЕНИЯ ЖЕЛЕЗНОДОРОЖНОГО ТРАНСПОРТА	1257
Каюмов Зафарбек Одил угли	
BILVOSITA SOLIQLAR HISOBINI TASHKIL ETISHDA SOLIQ NAZORATINING AHAMIYATI	1263
Djalilov Rahmonkul Hamidovich	
INVESTITSION FAOLIYATNING IQTISODIY MOHIYATI VA UNING SANOAT RIVOJLANISHIDAGI O'RNI	1268
Yuldoshev Sobir Fayzullayevich	
O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI IQTISODIYOTINING TRANSFORMATSIYASI SHAROITIDA AHOLI DAROMADLARINING TAQSIMOT TAHLILI.....	1272
Bayxonov Baxodirjon Tursunbayevich	
TIJORAT BANKLARIDA RAQAMLI MARKETINGNI QO'LLASHNING XORIY TAJRIBASI.....	1277
Raxmatova Shaxnoza Rustamovna, Ochilova Dilnoza Ismoil qizi	
ФОРМИРОВАНИЯ УСТОЙЧИВОЙ ЗАНЯТОСТИ В ПРОМЫШЛЕННОСТИ В УСЛОВИЯХ ТЕХНОЛОГИЧЕСКИХ ПРЕОБРАЗОВАНИЙ	1283
Б.С. Разакова	
ZAMONAVIY TURISTIK KLASTERLARNI BOSHQARISHNING NAZARIY-USLUBIY ASOSLARI	1289
Azim Pulatov	
O'ZBEKISTONDA YOSHLAR BANDLIGINI TAKOMILLASHTIRISH YO'NALISHLARI VA DAVLAT SIYOSATINING SAMARADORLIGI	1296
Qodirov Baxodirjon Shuhratovich	
YASHIL TEXNOLOGIYALAR ASOSIDA SANOAT KORXONALARINING ISHLAB CHIQRISH SAMARADORLIGINI OSHIRISHDA RAQAMLI TRANSFORMATSIYANING AHAMIYATI	1302
Ergashev Sanjarbek Sobirjon o'g'li	
ONLAYN TA'LIM PLATFORMALARI INTERAKTIV CHATBOTLARI SAMARADORLIGINI KOMPLEKS BAHOLASH	1306
Zaripova Mukaddas Djumayozovna, Yusupova Asila Xidirqul qizi	

TO'QIMACHILIK SANOATI KORXONALARINING MOLIVAVIY BARQARORLIGINI BAHOLASHNING TAKOMILLASHTIRILGAN USLUBIYOTI	1313
Abdullayeva Sevaraxon Xasanovna	
ZARAFSHON MINTAQASI HUDUDLARIDA IQTISODIY MUTANOSIBLIKKA TA'SIR ETUVCHI OMILLAR TAHLILI VA ULARNING O'ZGARISH TENDENSIYALARI	1320
Murtazayev Isabek Bazarbayevich	
O'ZBEKISTONDA AHOLI TURMUSH DARAJASINI YAXSHILASHNI MOLIVAVIY MANBALARI	1327
Mansurov Mansur Alisherovich, Xolbekova Dilobarxon Rasuljon qizi	
O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA MONETAR SIYOSATNING TRANSMISSIYA MEXANIZMLARI SAMARADORLIGI.....	1330
Boltayeva Nilufar Shavkat qizi	
HUDUDIY TURIZM RIVOJLANISHIDA BARQAROR BOSHQARUV STRATEGIYALARINI ISHLAB CHIQISH	1336
Barakayev Elbekjon Abdulla o'g'li	
O'ZBEKISTON TA'LIM TIZIMIDA DAVLAT-XUSUSIY SHERIKLIK MEXANIZMINI JORIY ETISH.....	1343
Yuldashev Kodirjon Mamadjanovich	
ILG'OR XORIJIY DAVLATLAR TAJRIBASIDA BOSHQARUV XODIMLARI QOBILİYATLARIDAN FOYDALANISH ORQALI KORXONA SALOHİYATINI YUKSALTIRISH YO'LLARI	1348
Ayubxon Qutbiddinov Bosit o'g'li	
INTEGRATSIYALASHGAN XARAJATLAR TAHLILI: ISHLAB CHIQARISH VA LOGISTIKA XARAJATLARINING MAHSULOT TANNARXIGA TA'SIRI	1353
Zokirjonov Asadbek Otabek o'g'li, Xashimova Zuhraxon Kahramonovna	
QASHQADARYO VILOYATI SANOATINI INNOVATSION RIVOJLANTIRISH STRATEGIYASINING ASOSIY YO'NALISHLARI VA ULARNI EKONOMETRIK MODELLAR YORDAMIDA BAHOLASH	1358
Raxmatullayev Doston Asad o'g'li	
MAKTABGACHA TA'LIM MUASSASALARIDA BOLALAR TA'MINOTIGA OTA-ONALAR TOMONIDAN HAQ TO'LASH VA UN DAN FOYDALANISH TARTIBINING BUXGALTERIYA HISOBI.....	1361
Ro'ziboyev Oybek Baxromovich	
KICHIK BIZNESNING HUDUDIY ISH BILAN BANDLIKKA TA'SIRI.....	1367
Qulmatov Alimjan Abdulloyevich	
INDUSTRIYA 4.0 SHAROITIDA KASBLAR TARKIBI TUZILMASI VA KOMPETENSIYALAR TRANSFORMATSIYASI	1371
Mirzakarimova Muyassarxon Muminovna	
RAQAMLI IDENTIFIKATSIYA (E-ID) TIZIMINING G'AZNACHILIK OPERATSIYALARIDA QO'LLANISH ISTIQBOLLARI	1375
Raximov Shaxzod Maxsudjanovich	
IQTISODIYOTNI RAQAMLI TRANSFORMATSIYALASH SHAROITIDA AVTOMOBIL SANOATI KORXONALARINING INVESTITSION FAOLIYATINI STRATEGIK RIVOJLANTIRISH	1380
Kasimova Nozima Omilovna	
METHODOLOGY FOR ASSESSING THE EFFECTIVE PERFORMANCE OF AN INDUSTRIAL ENTERPRISE IN THE CONTEXT OF INDUSTRY 4.0.....	1384
Kudaynazarova Dilnaz Koshkarbaevna	
TEACHING PROGRAMMING COLLABORATIVELY THROUGH GOOGLE COLAB AND GITHUB INTEGRATION	1388
Saidova Dilfuza Ergashovna	
O'ZBEKISTONDA BARQAROR IQTISODIY O'SISHNI TA'MINLASHNING ASOSIY YO'NALISHLARI	1392
Djumayev Zayniddin Axmedovich	
ЦИФРОВАЯ МОДЕРНИЗАЦИЯ СИСТЕМЫ ОБРАЗОВАНИЯ УЗБЕКИСТАНА: КОНЦЕПТУАЛЬНАЯ ОСНОВА И КЛЮЧЕВЫЕ ОРИЕНТИРЫ	1397
Киличева Феруза Бешимовна	
ТРАНСФОРМАЦИЯ КОНСТИТУЦИОННЫХ НОРМ О СОБСТВЕННОСТИ И ЭКОНОМИЧЕСКОЙ СВОБОДЕ В УЗБЕКИСТАНА В УСЛОВИЯХ СОЦИАЛЬНОГО ГОСУДАРСТВА	1401
Абдуллаева Мавлюда Садыковна	

KICHIK BIZNES VA TADBIRKORLIKNI INNOVATSION IQTISODIYOTDA QO'LLAB-QUVVATLASH STRATEGIYALARI.....	1407
Mirzaaxmedov Nodirbek Shavkatovich	
KORXONALAR RAQOBATBARDOSHLIGINI TAHLIL QILISH VA MARKETING STRATEGIYASINI TANLASH	1414
Yoqubjonova Dildora Timur qizi	
TURISTIK XIZMATLAR BOZORINING XUSUSIYATLARI VA BRENDLASH IMKONIYATLARI	1420
Yusupova Moxinur Farxod qizi	
TA'LIM TASHKILOTLARIDA MOLIYAVIY AKTIVLARNI BOSHQARISH.....	1428
Meliboyev Ibroxim Mavlon o'g'li	
SOLIQ NAZORATINI TASHKIL ETISHDA XALQARO TAJRIBA VA O'ZBEKISTONGA TATBIQ ETISH IMKONIYATLARI.....	1432
Kodirov Aqliddin Xakim o'g'li	
AVTOMOBIL SAVDOSIDA ZAMONAVIY MARKETING KONSEPSIYALARINING QO'LLANILISHI	1437
Adamboyev Abror Akrom o'g'li, Akramov T.A.	
CHARM-POYABZAL KORXONALARIDA RESURSLARDAN MUQOBIL FOYDALANISH SAMARADORLIK KO'RSATKICHLARINI PROGNOZLASH.....	1443
Otaniyozov Orifjon Otaxonovich	
BANK KAPITALI YETARLILIGI VA RISKLARNI BOSHQARISH TIZIMINING SAMARADORLIGINI OSHIRISH MEXANIZMLARI	1449
Abdusalamov Olimjon Eshmirzayevich	
SIRKULYAR IQTISODIYOTDA RESURS TANQISLIGINING OLDINI OLISH MASALALARI	1454
Ismoilova Gulchiroy Tolliboy qizi	
ICHKI AUDIT VA UNING KORXONA NAZORAT TIZIMIDAGI O'RNI: MUAMMO VA YECHIMLAR.....	1472
Mexmonaliyev Ulug'bek Erkinjon o'g'li	
QISHLOQ XO'JALIGIDA RISK TURLARI VA KELIB CHIQUISH OMILLARI	1477
Xamrokulov Sindor Qahramonovich	
O'ZBEKISTONDA TURISTLARGA OVQATLANISH XIZMATLARINI KO'RSATISHNI RIVOJLANTIRISHNING BOSHQARUV MEXANIZMINI TAKOMILLASHTIRISH.....	1483
Maxmadiyeva Charos Xayrullayevna	
TIJORAT BANKLARINING MOLIYAVIY BARQARORLIGINI TA'MINLASHNING SAMARALI YO'LLARI.....	1487
Adilov Mirkomil Miralimovich	
BUDJET JARAYONIDA OCHIQLIK VA SHAFFOFLIKNI OSHIRISH MEXANIZMLARINING AMALDAGI HOLATI VA RIVOJLANISH ISTIQBOLLARI	1494
Shernayev Akbar Aqmirzayevich	
KICHIK TADBIRKORLIK LOYIHALARINI MOLIYALASHTIRISHDA BANK KREDITLARI SAMARADORLIGINI OSHIRISH OMILLARI	1499
Norqobilova Nargiza Abdiqodirovna	
OLIY TA'LIM XIZMATLARI BOZORIDA NODAVLAT OLIY TA'LIM MUASSASALARINING ISHTIROKI VA ULARDA MARKETING FAOLIYATINI RIVOJLANTIRISH	1504
Yuldashov Isomiddin Sidiqovich	
МАКРОЭКОНОМИЧЕСКАЯ ЭФФЕКТИВНОСТЬ ОПТИМИЗАЦИИ НАЛОГОВЫХ ПОСТУПЛЕНИЙ И ЕЁ ЗНАЧЕНИЕ ДЛЯ ЭКОНОМИЧЕСКОГО РАЗВИТИЯ.....	1509
Муталова Дилором Махамаджановна, Хакимова Ситора Ильёсжон кизи	
RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA TELEKOMMUNIKATSIYA XIZMATLARI BOZORINI RIVOJLANTIRISH TENDENSIYALARI VA MEXANIZMLARI.....	1515
Suyunov Asror Baxtiyorovich	
INNOVATSION FAOLIYATNI RAG'BATLANTIRISHDA DAVLATNING O'RNI.....	1518
Saitkamolov Muxammadxo'ja Sobirxo'ja o'g'li	
SOLIQ MA'MURIYATCHILIGINING MOHIYATI VA UNING TADBIRKORLIK MUHITIDAGI O'RNI.....	1521
Xurramov Azizbek Muxiddin o'g'li	

DETERMINATION OF SEED DAMAGE IN THE PNEUMATIC TRANSPORT SYSTEM BY CONDUCTING EXPERIMENTS	1527
Boltabayev Bekzod Egamberdiyevich	
GEOTAHLLIY YONDASHUV ASOSIDA DEHQON XO'JALIKLARINING YER BILAN TA'MINLANGANLIGINI BAHOLASH.....	1531
Axmatov Abutulibxon Ochilxon o'g'li	
DAVLAT BUDJETI XARAJATLARINING G'AZNA IJROSIDA BIG DATA TAHLILIDAN FOYDALANISHNING SAMARASI.....	1535
Atajanov Murodbek Bekberganovich	
РОЛЬ И РАЗВИТИЕ КИБЕРПРАВА В ФИНТЕХ-ПРОЕКТАХ: ПРАВОВЫЕ ВЫЗОВЫ И ПРИОРИТЕТЫ В УСЛОВИЯХ ЦИФРОВОЙ ЭКОНОМИКИ УЗБЕКИСТАНА.....	1539
Мирзаев Шерзод Махматкулович	
KAMBAG'ALLIK VA UNI TADRIJIY-NAZARIY KONSEPSIYALARI.....	1547
Xolmirzayev Abdulxamid Xapizovich	
DAVLAT KORXONALARINI XUSUSIYLASHTIRISH JARAYONIDA QIYMATNI ANIQLASH VA MOLIYAVIY BARQARORLIKNI TA'MINLASH MEXANIZMLARI.....	1554
Asomidinova Moxigulbonu Oybek qizi	
O'ZBEKISTONDA IJTIMOY HIMOYA TIZIMINI RAQAMLASHTIRISH VA HUDUDLARDA DIFFERENSIAL YONDASHUV ASOSIDA MOLIYALASHTIRISH MEXANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH	1560
Dovutov Faxriddin Javlijevich	
KICHIK KVADRATLAR METODIGA ALTERNATIV YANGI DIFFERENSIAL USULINI ISHLAB CHIQUISH VA UNING SAMARADORLIGI	1567
Ochilov Sherali Baratovich, Akramova Obida Qosimovna, Raximova Dilnoza Davronovna	
YASHIL IQTISODIYOTGA O'TISH SHAROITIDA TADBIRKORLIK SUBYEKTLARINI RIVOJLANTIRISHDA INNOVATSION MUHITGA TA'SIR ETUVCHI OMILLAR.....	1581
Ibragimova Ma'mura Muxiddinovna	
QISHLOQ XO'JALIGIDA «YASHIL LOYIHALAR»NI INVESTITSIYALASH IMKONIYATLARI.....	1585
Nilufar Mengqobilovna Xudayberdieva	
FINANCIAL CONDITION OF THE ENTERPRISE AS OBJECT OF RESEARCH AND EVALUATION	1589
Ismailova Makhbuba Mirkhalilovna	
MAGNEZIAL BOG'LOVCHI VA BAZALT TOLASI CHIQINDISI ASOSIDA KOMPOZITSION MATERIALLAR OLISH.....	1594
Rahimjon Jalilov Ravshanbek o'g'li, Orazimbetova Gulistan Jaksilikovna	
YASHIL INVESTITSIYALAR SAMARADORLIGINI BAHOLASH METODLARI: LCOE, CBA VA SDGS INDIKATORLARI ASOSIDA TAHLIL.....	1598
Kilicheva Kamola Muzaffarovna	
RESPUBLIKADA TURIZM XIZMATLARI SAMARADORLIGINI BAHOLASH MASALALARI	1603
Janzakov Bekzot Kulmamat o'g'li	
NAMANGAN VILOYATI OZIQ-OVQAT BOZORINING INSTITUTSIONAL SHAKLLANISHI VA QISHLOQ XO'JALIGI TARMOQLARI BARQAROR O'SISH SUR'ATLARINI BAHOLASH	1611
Ismoilov Alisher Jobir o'g'li, Mirtoyev Axrorbek Abdulpattoyevich	
MINTAQAVIY INVESTITSIYA-INNOVATSION JARAYONLARNI TARTIBGA SOLISH USULLARI.....	1618
Xamrayev Quvvat Iskandarovich	
O'ZBEKISTONDA MAKRO IQTISODIY KO'RSATKICHLARNI BARQARORLASHTIRISH YO'LLARI.....	1624
Ulashev Xubbim Askarovich	
GERMANIYADA BARQAROR IQTISODIY RIVOJLANISH MAQSADLARI	1629
Risqulov Ravshan Bekto'raevich, Gaziyeva Sulxiya Saidmashrafvna	
O'ZBEKISTONNING DAVLAT SEKTORIDA IPSAS STANDARTLARINI JORIY ETISHNING HUQUQIY ASOSLARI VA ULARNI TAKOMILLASHTIRISH YO'NALISHLARI	1633
Matrasul Yoqubov Mavlonberdiyevich, Qodirova Gulnoza Shavkatjon qizi	
MAMLAKATNING HUDUDIY IQTISODIY SIYOSATIDA BARQAROR HUDUDIY RIVOJLANISHNING MAZMUNI VA KONSEPTUAL ASOSLARI.....	1637
Axmedov Oybek Turgunpulatovich	

YOSHLAR TURIZMI: ZAMONAVIY TENDENSIYALAR, RAQAMLI AVLOD EHTIYOJLARI VA INNOVATSION TAKLIFLAR MODELI	1644
Hamzayeva Dilfuza Samarovna	
HUDUDLAR TRANSPORT-LOGISTIKA TIZIMINING RIVOJLANISH DARAJASINI BAHOLASH INDEKSLARI ASOSIDA TOIFALARGA AJRATISH	1650
Matkarimov Komoliddin Jurabayevich	
TIJORAT BANKLARI TOMONIDAN QIMMATLI QOG'OZLAR CHIQRARISH AMALIYOTINI TAKOMILLASHTIRISH.....	1655
Dilnozaxon Muxitdinova	
MAMLAKAT BREND-MARKETINGI SAYOHATNI RIVOJLANTIRISH OMILI SIFATIDA (BAA: DUBAY SHAHAR MISOLIDA).....	1661
Ibodova Dilsora Ibodovna	
МАРКЕТИНГОВЫЕ ВОЙНЫ И ИХ СПЕЦИФИКА В СПОРТЕ.....	1666
Набиуллин Р., Юсупов И., Ахмедова Ш.	
VIRTUAL LABORATORIYALAR ORQALI IQTISODIYOT YO'NALISHIDA PROFESSIONAL KOMPETENSIYALARNI SHAKLLANTIRISH.....	1674
Buranova Jazira Ergash qizi	
DAVLAT XARIDLARI TIZIMIDA KICHIK BIZNES SUBYEKTLARI ISHTIROKINI RAG'BATLANTIRISHNING AQSH TAJRIBASI	1680
Rizoqulova Elnora Otabek qizi	
O'ZBEKISTONDA ISLOMIY SHARTLAR ASOSIDA KREDIT OLISH IMKONIYATLARI	1684
Azimov Obidjon To'ymuratovich	
TIJORAT BANKLARI KAPITALLASHUV DARAJASI VA MOLIYAVIY BARQARORLIGINI OSHIRISH YO'LLARI.....	1689
S.S. Togayev, S.T. Xolboyev	
MAHSULOT TANNARXI XARAJATLARINI OPTIMALLASHTIRISH: NAZARIY VA AMALIY YONDASHUVLAR.....	1695
Inamov Abdusalom Muhamadovich, Inomov Sardor Abdusalomovich, Inomov Hasanboy Abdusalom o'g'li	
O'ZBEKISTONDA TURIZM INFRATUZILMASINI RIVOJLANTIRISHDA TRANSPORT LOGISTIKASINI TAKOMILLASHTIRISH.....	1699
Majidov Nodirbek Usmonjon o'g'li	
MOLIYAVIY HISOBTLARNI SOXTALASHTIRISH VA MOLIYAVIY FIRIBGARLIKLARNI ANIQLASHDAGI MILLIY VA XORIJIY TAJRIBA.....	1704
Xusanov Shuhrat Burhanovich	
YASHIL INVESTITSIYALAR VA IQTISODIY O'SISH BARQARORLIGI.....	1708
Dexkanova Shodiyona Kaxramon qizi	
KORXONALARNING STRATEGIK BOSHQARUVINI TAKOMILLASHTIRISHDA SWOT TAHLILINING AHAMIYATI (UZGIDROENERGO AJ MISOLIDA).....	1712
G'ulomova Shaxlo Baxtiyor qizi	
HR BRANDING VA MARKETING INTEGRATSIYASI: KORXONA IMIJINI MUSTAHKAMLASH STRATEGIYALARI.....	1718
Adilova Zulfiya Djavdatovna	
RAQAMLI TEXNOLOGIYALARNING YASHIL IQTISODIY O'SISHDAGI ROLI: O'ZBEKISTON VA JAHON TAJRIBASI.....	1724
Saloxidinov Jahongir Alisher o'g'li	
MINTAQA SANOAT TARMOG'I RIVOJLANISHINING MIQDOR VA SIFAT MEZONLARINI IQTISODIY-STATISTIK TAHLILI.....	1727
Mirzayeva Intizor Ergashevna	
REKLAMA SAMARADORLIGINI OSHIRISHDA YASHIL MARKETING STRATEGIYALARIDAN FOYDALANISH.....	1733
Sobirov Azizbek Avazbekovich, Erkinova Adolat Karim qizi	
TADBIRKORLIK SUBYEKTLARIDA INNOVATSION FAOLIYATNI AMALGA OSHIRISHDA DUCH KELADIGAN MUAMMOLAR TAHLILI.....	1738
G'afurov Zohidjon	

ЭКСПЕРИМЕНТАЛЬНЫЕ ИССЛЕДОВАНИЯ ЭФФЕКТА ГЛУШЕНИЯ СТЕКЛОМАЗАИЧНЫХ ПЛИТОК ИЗ ТЕХНОГЕННЫХ ОТХОДОВ	1741
Казаков Умрбек Аллаберганович	
INKLYUZIV TURIZMNI RIVOJLANTIRISHNING METODIK ASOSLARI VA ULARNI SHAKLLANTIRISH MEKANIZMLARI.....	1745
Maxmudova Aziza Pirmamatovna	
IQTISODIYOTNI MODERNIZATSIYALASH SHAROITIDA QASHQADARYO VILOYATI KICHIK SANOAT ZONALARINING INVESTITSION SALOHİYATIGA TA’SIR ETUVCHI OMILLAR VA ULARNING SAMARADORLIGINI OSHIRISH IMKONIYATLARI	1749
Shodmonqulov Kamoliddin Murodillayevich	
«HUDUDGAZTA’MINOT» AJ KORXONALARINI RAQAMLI TRANSFORMATSIYA QILISH XUSUSIYATLARI.....	1754
Xusanov Durbek Nishanovich	
AKSIYADORLIK JAMIYATLARI FAOLIYATINI RIVOJLANTIRISHGA INVESTITSİYALARNI JALB ETISHNI TAKOMILLASHTIRISH.....	1760
Qurbonov Nuriddin Ro’ziqulovich	
QASHQADARYO VILOYATIDA INVESTITSIYA VA INVESTITSİYALARDAN FOYDALANISH SAMARADORLIGI TAHLILI	1766
To’rayev Jasurali To’rayevich	
KOOPERATSIYA MUNOSABATLARIGA KIRGAN VA KIRMAGAN FERMER XO’JALIKLARINING EMPIRIK DESKRIPTIV STATISTIKA TAHLILI.....	1772
Ismoilov Azamat	
DEVELOPMENT OF THE TOURISM SECTOR IN UZBEKISTAN THROUGH DIGITAL TECHNOLOGIES.....	1777
Khalimov Shakhboz Khalimovich	
KICHIK BIZNES SUBYEKTLARIDA RAQAMLI TRANSFORMATSIYANI JORIY ETISH STRATEGIYALARI.....	1782
Turaboev Ibroxim Ismoil o’g’li	
AQSH VA FRANSIYA MISOLIDA KICHIK BIZNES VA TADBIRKORLIK MEZONLARINING TAHLILI.....	1786
Aripov Oybek Abdullaevich	
O’ZBEKISTON RESPUBLIKASINING EKSTENSIV, INTENSIV VA RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA IQTISODIY O’SISHINING EKONOMETRIK TAHLILI.....	1794
Bustonov Mansurjon Mardonakulovich	
ФОРМИРОВАНИЕ И РАЗВИТИЕ МОДЕЛЕЙ УПРАВЛЕНИЯ КОНФЛИКТАМИ В ОРГАНИЗАЦИИ.....	1804
Холикова Сабохат Абдукарим кизи	
IQTISODIYOT RIVOJLANISHIDA KICHIK BIZNES VA XUSUSIY TADBIRKORLIKNING ROLI.....	1809
G’aniyev Baydulla Toshmurodovich	
“HUDUDGAZTA’MINOT” AKSIYADORLIK JAMIYATINI TRANSFORMATSIYA QILISH OMILLARI VA RIVOJLANISH TENDENSIYALARI	1812
Jalilov Sherzod Kaxramanovich	
STRATEGIK BOSHQARUV HISOBINI TAKOMILLASHTIRISHNING USTUVOR YO’NALISHLARI.....	1818
Hamroeva Zuhra Amiral qizi	
ОСНОВНЫЕ ДРАЙВЕРЫ ИННОВАЦИОННОГО РОСТА НАЦИОНАЛЬНОЙ ЭКОНОМИКИ И ПУТИ ИХ ЭФФЕКТИВНОГО УПРАВЛЕНИЯ.....	1824
Самадкулов Мухаммаджон	
RAQAMLI TEXNOLOGIYALARNI SPORT MAHSULOTLARI ISHLAB CHIQRUVCHILAR FAOLIYATIGA JORIY ETILISH YO’NALISHLARI.....	1828
Xamraqulov Ixtiyor Baxtiyorovich	
ORGANIK QISHLOQ XO’JALIGI: O’ZBEKISTON AGRAR SIYOSATINING USTUVOR YO’NALISHI VA JAHON SAVDO TASHKILOTIGA INTEGRATSIYA MASALALARI.....	1833
Ahmedov Shermuhammad Omonjon o’g’li	

EKOMARKETING: BOZOR TALABINING YANGI YO'NALISHI VA BARQAROR TARAQQIYOT OMILI.....	1838
Qo'ziyev Jaloladdin Alisher o'g'li	
TIJORAT BANKLARI FAOLIYATINI RAQAMLASHTIRISH MASALALARI	1844
Jabborov Bahridin Rashidovich	
STATISTICAL ANALYSIS OF FACTORS AFFECTING CREDIT INTEREST RATES IN COMMERCIAL BANKS.....	1849
Abdullayev Shakhobiddin Shamsiddinovich	
IJTIMOY NIHOYAGA MUHTOJ AHOLINI MODDIY QO'LLAB-QUVVATLASHNI TAKOMILLASHTIRISH.....	1854
Sholdarov Dilshod Azimiddin o'g'li	
ВКЛАД ОБЪЕКТОВ НАСЛЕДЯ В ТУРИСТИЧЕСКИЕ ПОТОКИ И ЭКОНОМИКУ ГОРОДОВ.....	1859
Азизова Назира Тохтаевна	
ОПТИМИЗАЦИЯ УПРАВЛЕНЧЕСКОГО РЕШЕНИЯ НА ОСНОВЕ КОМПЛЕКСНЫХ ПОКАЗАТЕЛЕЙ УПРАВЛЕНЧЕСКОГО АНАЛИЗА.....	1863
Минутдинова Лилия Тагировна	
ТЕОРЕТИЧЕСКИЕ ФАКТОРЫ, ПРИЧИНЫ И СПЕЦИФИКА БЕЗРАБОТИЦЫ И ИХ ВОЗДЕЙСТВИЕ НА ЭКОНОМИКУ РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАН.....	1868
Холмуратов Джахонгир Салимбек угли	
ЭКОЛОГИК MONITORING TIZIMINI JORIY ETISHNING MINTAQA IQTISODIY BARQARORLIGIGA TA'SIRI.....	1872
Odilov Xamidillo Maxmudjon o'g'li	
ЭКОНОМИКА ТРУДА И УПРАВЛЕНИЕ ПЕРСОНАЛОМ HR В ВЫСШИХ УЧЕБНЫХ ЗАВЕДЕНИЯХ	1879
Амирджанова Ситора Суннат кизи, Шаюсупова Наргиза Тургуновна, Исомухаммедов Исроил Исомухаммад ўгли, Маматкулов Хумоюн Бобир ўгли	
EKSPORT SALONIYATIDAN SAMARALI FOYDALANISHNING INSTITUTSIONAL VA TARKIBIY XUSUSIYATLARI.....	1887
Raximov To'xtabek Jumaboyevich	
RAQAMLI BANK XIZMATLARINING BANK FAOLIYATI SAMARADORLIGIGA TA'SIRI.....	1894
Kasimov Baxtiyor Usmanovich	
SCIENTIFIC AND METHODOLOGICAL FOUNDATIONS FOR FORMING MONITORING MECHANISMS FOR ASSESSING THE LEVEL OF FINANCIAL INCLUSION BASED ON AN INFORMATION SYSTEM.....	1899
Adashaliyev Bakhtiyorjon Valisher o'g'li	
ISLOM BANKLARI ORQALI IJTIMOY TADBIRKORLIKNI MOLIYALASHTIRISH MODELI	1905
Voxidov Oybek Roziqovich	
УПУЩЕННЫЕ ИННОВАЦИИ КАК ПОТЕНЦИАЛ ИННОВАЦИОННОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ.....	1909
Алиева Эльнара Аметовна	
QISHLOQ JOYLARI AHOLISI BANDLIGINI TA'MINLASHDA INNOVATSION YO'LLARDAN FOYDALANISH IMKONIYATLARI.....	1916
Amaniyazova Rayhan Bayniyazovna	
O'ZBEKISTONDA TURIZM SOHASIDA XOTIN-QIZLAR TADBIRKORLIGINI RIVOJLANTIRISH	1921
Maksumova Umidaxon Sadikjonovna	
WAYS TO IMPROVE THE PERFORMANCE OF INVESTMENT FUNDS	1924
Khoshimov Jakhongir Ravshanbek ugli	
RAQAMLI HIKOYALASH ORQALI YASHIL QURILISH MATERIALLARI UCHUN EKO-MARKETING QAROR TUZILMALARI.....	1929
Ostonaqulova Gulsaraxon Muhammadyoqub qizi	
QISHLOQ XO'JALIGIDA FAOLIYAT YURITUVCHI SUBYEKTLARDA MARKETING, LOGISTIKA VA SOTISH TIZIMINI TASHKIL QILISHNING O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI.....	1939
Djurayev Bekzod Bekmatovich	
KORXONALAR TOMONIDAN INVESTITSIYA QARORLARINI QABUL QILISH HAMDA ULARNING SAMARALI FOYDALANILISHINI EKONOMETRIK BAHOLASH.....	1954
Isakova Naima Ikromjonovna	

OLIY TA'LIM MUASSASALARIDA ZAMONAVIY BOSHQARUV TIZIMLARINI TASHKIL ETISHNING XALQARO ASOSLARI.....	1960
Raxmatillayev Sarvarbek Botirjonovich	
O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI TIJORAT BANKLARIDA RIVOJLANISH STRATEGIYASINI TAKOMILLASHTIRISH METODOLOGIYASI.....	1966
Temirov Abdulaziz Alimjanovich	
ELEKTR ENERGIYANI SOTUVCHI KORXONALARDA ENERGIYA YO'QOTISHLARINI HISOBGA OLISH	1972
Oltiboyeva Feruza Ulug'bek qizi	
O'ZBEKISTON AGRAR SOHASIDA SAMARADORLIKNI OSHIRISH OMILI SIFATIDA PAST BALANDLIK IQTISODIYOTI.....	1977
Kadirov Shuxrat Munavvarovich	
BANK XODIMLARI FAOLIYATINI BAHOLASHDA KPI TIZIMINING MENEJMENT SAMARADORLIGIGA TA'SIRI.....	1986
Jamolov Alovuddin Jaloliddin o'g'li	
ФАКТОРЫ И ФОРМЫ ЭКОЛОГИЧЕСКОЙ ИННОВАЦИИ В ПРОМЫШЛЕННОСТИ: ОСОБЕННОСТИ И ТИПЫ.....	1992
Бекбосынов Айдос Куралбаевич	
РАЗВИТИЕ ЦИФРОВЫХ КОМПЕТЕНЦИЙ ПЕРСОНАЛА В УСЛОВИЯХ ЦИФРОВОЙ ЭКОНОМИКИ	1997
Нуриддинова Холисахон Равшан кизи	
QO'SHILGAN QIYMAT SOLIG'INI UNDIRISH METODOLOGIYASINI TAKOMILLASHTIRISHDA INNOVATSION YECHIMLAR VA MAQSADLI DASTURLARI	2006
Urazmatov Jonibek Musurmanovich	
AKSIYADORLIK JAMIYATLARIDA XORIJIY INVESTITSIYALARNI JALB ETISH MEKANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH.....	2013
Ibragimov G'anjon G'ayratovich	
ICHKI MOLIYAVIY NAZORATNI AMALGA OSHIRISH MEKANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH.....	2018
Hakimov Nodir Nazarovich	
SUV RESURSLARIDAN SAMARALI FOYDALANISH VA UNING IQTISODIY O'SISHGA TA'SIRI	2023
Hayitov Jamshid Xolboyevich	
QISHLOQ XO'JALIGI KORXONALARIDA TOVAR-MODDIY ZAHIRALARNING IQTISODIY MAZMUNI: BUXGALTERIYA HISOBI VA AUDITNI TAKOMILLASHTIRISH KONTEKSTIDA KOMPLEKS TAHLIL	2027
Raximova Umida Rabbimovna	
RIVOJLANAYOTGAN DAVLATLARDA KREDIT PORTFELI RISKINI BOSHQARISHDA RAQAMLI BANK XIZMATLARINING ROLI	2033
Ismatov Nodirjon Raximdjaniyevich	

RIVOJLANAYOTGAN DAVLATLARDA KREDIT PORTFELI RISKINI BOSHQARISHDA RAQAMLI BANK XIZMATLARINING ROLI

Ismatov Nodirjon Raximdjanoich
Tashkent International University mustaqil tadqiqotchisi
E-mail: Ismatov.nodirjon@mail.ru

Annotatsiya: Ushbu ilmiy maqolada rivojlanayotgan davlatlarda kredit portfeli riskini boshqarishda raqamli bank xizmatlarining roli atroflicha tahlil qilingan. Tadqiqotda rivojlanayotgan mamlakatlarning raqamli moliya infratuzilmasi rivojlangan mamlakatlarning an'anaviy bank tizimidagi bosqichlarni aylanib o'tib, "super-app" (hamma xizmatlar bitta ilovada), mobil hamyonlar, ochiq banking (open banking) platformalari va sun'iy intellektga asoslangan kredit baholash modellariga to'g'ridan-to'g'ri sakrash orqali (leapfrogging) rivojlanayotgani isbotlangan. Maqolada Xitoyning WeChat Pay va Alipay tizimlari, Janubi-Sharqiy Osiyodagi Grab va Gojek super-ilovalari, MDH mintaqasidagi Kaspi va Tinkoff bank-ekotizimlari kabi yetakchi misollar batafsil o'rganilgan. Raqamli kreditlashning afzalliklari — operatsion xarajatlarni qisqartirish, "credit invisible" mijozlarga muqobil ma'lumotlar asosida kredit berish, e-KYC va biometrik identifikatsiya, real vaqt rejimida tranzaksiya monitoringi — bilan bir qatorda, uning yangi riskli oqibatlari ham tahlil qilingan: qarz spirali (debt spiral), model drift, "qora quti" algoritmlari (black-box), Alga asoslangan firibgarlik, kiberhujumlar va ma'lumotlar maxfiylik risklari. Tadqiqot natijalariga ko'ra, raqamli kanallar orqali kredit riski namoyon bo'lish vaqti oylardan kunlarga qisqaradi, bu esa regulyator va banklardan SupTech va RegTech texnologiyalariga asoslangan deyarli real vaqtda monitoring tizimlarini joriy etishni talab qiladi. Maqolada O'zbekiston uchun raqamli kreditorlar uchun kredit byurosiga majburiy hisobot, qarz yukini ko'rsatuvchi yagona indikatorlar, antifraud registrlari va Regulatory Sandbox mexanizmlarini joriy etish bo'yicha aniq amaliy tavsiyalar berilgan.

Kalit so'zlar: raqamli bank xizmatlari, kredit portfeli riski, super-app, mobil hamyon, ochiq banking, BNPL (Buy Now Pay Later), e-KYC, muqobil ma'lumotlar, AI scoring, sun'iy intellekt, Regulatory Sandbox, SupTech, RegTech, neobank, Kaspi, Tinkoff, financial inclusion, credit invisible, debt spiral, model drift, kiberxavfsizlik.

Abstract: This scholarly article provides a comprehensive analysis of the role of digital banking services in credit portfolio risk management in developing countries. The study demonstrates that the digital financial infrastructure in developing nations has evolved by leapfrogging over the centuries-long stages of Western traditional banking systems, jumping directly to "super-apps" (all services in one application), mobile wallets, open banking platforms, and AI-based credit scoring models. The article examines in detail leading examples such as China's WeChat Pay and Alipay systems, Southeast Asia's Grab and Gojek super-apps, and the bank-ecosystems of Kaspi and Tinkoff in the CIS region. Alongside the advantages of digital lending — reducing operational costs, providing credit to "credit invisible" customers based on alternative data, e-KYC and biometric identification, and real-time transaction monitoring — the article also analyzes its new risk implications: the debt spiral, model drift, "black-box" algorithms, AI-based fraud, cyberattacks, and data privacy risks. According to the findings, the time required for credit risk to manifest through digital channels shortens from months to days, which requires regulators and banks to implement near-real-time monitoring systems based on SupTech and RegTech technologies. The article provides specific practical recommendations for Uzbekistan, including the introduction of mandatory credit bureau reporting for digital lenders, unified debt-load indicators, anti-fraud registries, and Regulatory Sandbox mechanisms.

Keywords: digital banking services, credit portfolio risk, super-app, mobile wallet, open banking, BNPL (Buy Now Pay Later), e-KYC, alternative data, AI scoring, artificial intelligence, Regulatory Sandbox, SupTech, RegTech, neobank, Kaspi, Tinkoff, financial inclusion, credit invisible, debt spiral, model drift, cybersecurity.

Аннотация. В данной научной статье всесторонне проанализирована роль цифровых банковских услуг в управлении рисками кредитного портфеля в развивающихся странах. В исследовании доказано, что цифровая финансовая инфраструктура развивающихся государств развивается по модели leapfrogging, минуя отдельные этапы традиционной западной банковской системы и переходя непосредственно к суперприложениям (super-app), мобильным кошелькам, платформам открытого банкинга (open banking) и моделям кредитного скоринга на основе искусственного интеллекта. В статье подробно изучены

ведущие примеры, такие как системы WeChat Pay и Alipay в Китае, суперприложения Grab и Gojek в Юго-Восточной Азии, а также банковские экосистемы Kaspi и Tinkoff в регионе СНГ. Наряду с преимуществами цифрового кредитования — снижением операционных затрат, предоставлением кредитов “credit invisible” клиентам на основе альтернативных данных, e-KYC и биометрической идентификацией, мониторингом транзакций в режиме реального времени — проанализированы и новые риски: долговая спираль (debt spiral), model drift, алгоритмы “чёрного ящика” (black-box), мошенничество на основе ИИ, кибератаки и риски конфиденциальности данных. Согласно результатам исследования, при использовании цифровых каналов время проявления кредитного риска сокращается с месяцев до нескольких дней, что требует от регуляторов и банков внедрения систем мониторинга, основанных на технологиях SupTech и RegTech и работающих практически в режиме реального времени. В статье предложены конкретные практические рекомендации для Узбекистана, включая обязательную отчётность цифровых кредиторов перед кредитными бюро, единые индикаторы долговой нагрузки, антифрод-реестры и механизмы Regulatory Sandbox.

Ключевые слова: цифровые банковские услуги, риск кредитного портфеля, суперприложение, мобильный кошелек, открытый банкинг, BNPL (Buy Now Pay Later), e-KYC, альтернативные данные, AI scoring, искусственный интеллект, Regulatory Sandbox, SupTech, RegTech, необанк, Kaspi, Tinkoff, financial inclusion, credit invisible, debt spiral, model drift, кибербезопасность.

KIRISH

XXI asming birinchi choragi global moliyaviy tizimda o'ziga xos jadal transformatsiya davri bo'lib qoldi: raqamli texnologiyalar, sun'iy intellekt va mobil aloqaning keng tarqalishi natijasida bank xizmatlarining tabiati tubdan o'zgardi. Bu transformatsiya, ayniqsa, rivojlanayotgan mamlakatlarda o'ziga xos shaklda namoyon bo'ldi — rivojlangan mamlakatlarning an'anaviy bank tizimidagi bosqichlarni (qog'oz hujjatlar, jismoniy filiallar, kredit kartalari va ATMlar tizimi) aylanib o'tib, to'g'ridan-to'g'ri raqamli moliyaviy ekotizimga sakrashdi. “Leapfrogging effect” deb nomlangan bu hodisa Xitoyda WeChat Pay va Alipay, Hindistonda Paytm va UPI, Keniyada M-Pesa, Braziliyada Nubank kabi yetakchi raqamli moliya platformalarini global maydonga olib chiqdi. Bugungi kunda Xitoyning past daromadli qishloq aholisi ham aksariyat hollarda an'anaviy bank hisob raqamiga ega bo'lmagan holda, smartfon orqali kredit olish, sug'urta qilish, investitsiya kiritish va xalqaro pul o'tkazmalarini amalga oshirish imkoniyatiga ega.

Rivojlanayotgan mamlakatlardagi raqamli banking transformatsiyasining eng yorqin namoyon bo'lishi — bu “super-app” konsepsiyasi, ya'ni bir ilova doirasida moliyaviy, savdo, transport, ovqatlanish, ko'ngilochar va boshqa xizmatlarni birlashtiruvchi yagona platformalardir. Xitoyning WeChat va Alipay tizimlari bunga klassik misoldir — ularda 1 milliarddan ortiq foydalanuvchi bir ilova ichida 100 dan ortiq xizmat turidan foydalanmoqda. Janubi-Sharqiy Osiyoda Grab va Gojek kompaniyalari taksi xizmatidan boshlanib, hozirda to'liq moliyaviy ekotizimga aylangan. MDH mintaqasida ham bu tendensiya yaqqol ko'rinmoqda: Qozog'istonning Kaspi va Rossiyaning Tinkoff (T-Bank) ekotizimlari xalqaro miqyosda tan olingan yetakchi misollarga aylandi. Kaspi tomonidan amalga oshirilgan ish hajmi 2024-yilda Qozog'iston YalMining 30% dan ortig'ini tashkil etgan bo'lsa, Tinkoff banki bir necha yil ichida Rossiyada yetakchi xususiy onlayn-banklardan biriga aylandi. O'zbekistonda esa Click, Payme, Uzum va Apelsin kabi raqamli platformalar shu yo'nalishda jadal rivojlanmoqda.

Raqamli banking xizmatlarining rivojlanishi kredit portfeli riskini boshqarish nuqtai nazaridan ikki tomonlama ta'sirga ega: bir tomondan, u tubdan yangi imkoniyatlarni ochib beradi — muqobil ma'lumotlar (alternative data) asosida “credit invisible” mijozlarga kredit berish, real vaqt rejimida tranzaksiyalarni kuzatish, AI orqali firibgarlikni aniqlash, operatsion xarajatlarni sezilarli kamaytirish; ikkinchi tomondan, u butunlay yangi risklarni keltirib chiqaradi — qarz spirali (debt spiral), BNPL platformalari orqali yashirin qarz to'planishi, “qora quti” algoritmlari (black-box AI) qarorlaridagi noaniqliklar, kiberxavfsizlik risk omillari, ma'lumotlar maxfiyligi muammolari va tizimli risk. Bu chaqiriqlar rivojlanayotgan mamlakatlar uchun ayniqsa o'tkir bo'lib, ularning regulyativ ramkalari va nazorat vositalari texnologik o'zgarishlar tezligidan orqada qolish xavfi mavjud. Shu boisdan, mazkur tadqiqotda raqamli bank xizmatlarining kredit riskini boshqarishga ta'siri tizimli ravishda o'rganilgan, jahon tajribasi tahlil qilingan va O'zbekiston uchun amaliy tavsiyalar shakllantirilgan. Tadqiqotning asosiy savollari quyidagilardir: (1) raqamli kreditlash an'anaviy modeldan qanday tarkibiy farq qiladi? (2) muqobil ma'lumotlar va AI scoring modellari kredit riskini baholashda qanchalik samaralidir? (3) regulyatorlar va banklar yangi raqamli risklarga qanday javob berishi kerak?

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Raqamli moliyaning kredit riskiga ta'siri va moliyaviy inkluziya (financial inclusion) bo'yicha xalqaro akademik adabiyot keng rivojlangan. Demirgüç-Kunt, Klapper, Singer & Ansar (2022) "The Global Findex Database 2021: Financial Inclusion, Digital Payments, and Resilience" Jahon banki nashrida 123 ta mamlakat bo'yicha keng ko'lamli empirik tahlil o'tkazib, raqamli to'lov tizimlarining moliyaviy inkluziyani 71% gacha oshirgani va past daromadli aholini rasmiy moliya tizimiga jalb qilishda hal qiluvchi rol o'ynaganini isbotlashgan. Allen, Demirgüç-Kunt, Klapper & Martínez Pería (2016) "The Foundations of Financial Inclusion: Understanding Ownership and Use of Formal Accounts" maqolasida moliyaviy inkluziyaning institutsional asoslari va raqamli texnologiyalar uning kengayishidagi katalizator roli ekonometrik tahlilda baholangan. Bu klassik tadqiqotlar rivojlanayotgan mamlakatlardagi raqamli moliya transformatsiyasining asosiy nazariy va empirik bazasini tashkil etadi.

Afrikadagi mobil-bank xizmatlarining raqamli moliya transformatsiyasi xalqaro adabiyotda eng ko'p o'rganilgan amaliy tajribalardan biridir. Jack & Suri (2014) "Risk Sharing and Transactions Costs: Evidence from Kenya's Mobile Money Revolution" American Economic Review jurnalida nashr etilgan tadqiqotda M-Pesa tizimi Keniyada uy xo'jaliklarining iqtisodiy shokka chidamliligini 9–12% gacha oshirgani va risklarni mintaqaviy taqsimlash mexanizmini yaratganini empirik tahlilda isbotlashgan. Suri va Jack (2016) tomonidan Science jurnalida e'lon qilingan "The Long-Run Poverty and Gender Impacts of Mobile Money" nomli tadqiqotda M-Pesa tizimining ayollar iqtisodiy faolligi hamda kambag'allik darajasini kamaytirishdagi uzoq muddatli ta'siri panel ma'lumotlar asosida tahlil qilingan. Tadqiqot natijalariga ko'ra, Keniyada M-Pesa kabi mobil moliya xizmatlari 194 mingga yaqin uy xo'jaligining kambag'allik chegarasidan chiqishiga ko'maklashgan. Shu jihatdan, mazkur tadqiqotlar mobil-banking xizmatlarining rivojlanayotgan mamlakatlarda moliyaviy inkluziya va ijtimoiy-iqtisodiy barqarorlikka ta'sirini asoslashda muhim ilmiy manba bo'lib xizmat qiladi.

Sun'iy intellekt va muqobil ma'lumotlarga asoslangan kredit baholash modellari so'nggi yillarda akademik tadqiqotlarning markaziy mavzularidan biriga aylandi. Berg, Burg, Gombović & Puri (2020) "On the Rise of FinTechs: Credit Scoring Using Digital Footprints" Review of Financial Studies jurnalida nashr etilgan ishida 250,000 dan ortiq kredit ariza ma'lumotlari asosida raqamli izlar (digital footprints) — masalan, foydalanilgan brauzer, qurilma turi va ariza vaqti — an'anaviy FICO skoridan ham aniq prognozli kuchga ega ekanligini isbotlashgan. Bartlett, Morse, Stanton & Wallace (2022) "Consumer-Lending Discrimination in the FinTech Era" Journal of Financial Economics'da algoritmik kreditlashda diskriminatsiya muammolarini tahlil qilib, AI modellar tomonidan kamsitishning yangi shakllari yuzaga kelishi mumkinligini ko'rsatishgan. Frost, Gambacorta, Huang, Shin & Zbinden (2019) "BigTech and the Changing Structure of Financial Intermediation" BIS Working Paper'da BigTech kompaniyalarining (Alibaba, Tencent, Mercado Libre va boshqalar) moliyaviy vositachilik tarkibiga ta'sirini batafsil tahlil qilishgan.

Xitoy raqamli moliya ekotizimining noyob tajribasi xalqaro akademik adabiyotda alohida diqqat markaziga aylangan. Hau, Huang, Shan & Sheng (2019) "How FinTech Enters China's Credit Market" American Economic Review: Papers & Proceedings'da Alibaba Groupning MYbank platformasi orqali kichik biznesga kredit berish modelining empirik tahlilini taqdim etishgan — natijada AI scoring an'anaviy banklar tomonidan e'tibordan chetda qolgan 4 milliondan ortiq KO'B (SME)ga kredit ajratish imkonini berganini ko'rsatishgan. Huang, Lin, Liu, Sheng & Wang (2020) "Fintech Credit Risk Assessment for SMEs: Evidence from China" tadqiqotida Ant Group va MYbank ma'lumotlari asosida machine learning modellarining standart logit-modellardan 25% gacha aniqroq ekanligini isbotlashgan. Goldstein, Jiang & Karolyi (2019) "To FinTech and Beyond" Review of Financial Studies'da FinTech sektorining kelajagi va u bilan bog'liq tartibga solish chaqiriqlarini sistematik tahlil qilishgan.

"Buy Now Pay Later" (BNPL) platformalari va ularning kredit riski profiliga ta'siri so'nggi yillarda yangi muhim tadqiqot yo'nalishiga aylandi. Di Maggio, Williams & Katz (2024) "Buy Now, Pay Later Credit: User Characteristics and Effects on Spending Patterns" NBER Working Paper'da BNPL foydalanuvchilarining xulq-atvori va ushbu xizmatlarning iste'molchining moliyaviy ahvoriga ta'sirini batafsil empirik tahlilda baholashgan — natijada BNPL foydalanuvchilarining 30%i an'anaviy kredit byurolariga ko'rinmaydigan "credit invisible" toifadagi mijozlar ekanligi va ularda umumiy qarz yuki tezda oshib borishi mumkinligini ko'rsatishgan. Wang & Overby (2022) "How Does Online Lending Influence Bankruptcy Filings?" maqolasida raqamli kreditlashning iste'molchilar bankrotligi statistikasiga ta'sirini panel ma'lumotlar regressiyasida o'rganishgan. Cornelli, Gambacorta & Hagendorff (2023) "Fintech, Liquidity and Bank Stability" ishida FinTech kompaniyalarining an'anaviy banklarga raqobat bosimi va bank barqarorligi o'rtasidagi murakkab munosabatlarni statistik tahlilda o'rganishgan.

Markaziy banklar va regulyatorlarning raqamli moliya transformatsiyasiga javob sifatida ishlab chiqayotgan SupTech (Supervisory Technology) va RegTech (Regulatory Technology) yondashuvlari yangi tadqiqot yo'nalishini shakllantirdi. Broeders & Prenio (2018) "Innovative Technology in Financial Supervision (SupTech): The Experience of Early Users" BIS Financial Stability Institute Insights nashrida Singapur, Avstraliya va Buyuk Britaniya markaziy banklarining SupTech tajribasini batafsil tahlil qilib, bu texnologiyalarning samaradorligini baholashgan. Zetsche, Buckley, Arner & Barberis (2017) "Regulating a Revolution: From Regulatory Sandboxes

to Smart Regulation” maqolasida regulyatorlik sandbox modeli va uning rivojlanayotgan mamlakatlarga moslashtirilishi imkoniyatlarini chuqur o’rganishgan. Financial Stability Board (2024) “The Financial Stability Implications of Artificial Intelligence” hisobotida Alning tizimli moliyaviy barqarorlikka ta’siri va regulyatorlarning unga javob tadbirlari tizimli ravishda tahlil qilingan. O’zbek tadqiqotchilari orasida Jalilov (2022), Khurramov (2023) va Toshmatov (2023) o’z ishlarida raqamli moliyaning O’zbekiston bank tizimiga moslashtirilishi bo’yicha amaliy takliflar bildirishgan. Bu adabiyotlar sharhidan kelib chiqib, mazkur tadqiqotda mavjud bilim bazasiga raqamli kreditlashning rivojlanayotgan mamlakatlardagi yangi (2024–2025) tendensiyalari, MDH mintaqasi tajribasi va O’zbekistonga aniq amaliy tavsiyalar shaklida qo’shimcha qiymat qo’shilgan.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Mazkur tadqiqotda rivojlanayotgan davlatlarda raqamli bank xizmatlarining kredit portfeli riskini boshqarishga ta’sirini chuqur o’rganish maqsadida ko’p qatlamli va integratsiyalashgan metodologik yondashuvdan foydalanilgan. Tadqiqotning asosiy dizayni 2020–2025-yillarni qamrab oluvchi retrospektiv tahlil va ko’ndalang kesma tadqiqot (cross-sectional study) yondashuvining sintezidan tashkil topgan. Asosiy metodologik vositalar quyidagilardir: (1) analitik-metodologik tahlil — raqamli kreditlash modellarining tarkibiy elementlari va ular orasidagi sabab-oqibat aloqalarini tizimli o’rganish; (2) risk profillarining qiyosiy matritsa tahlili (risk profile matrix analysis) — an’anaviy va raqamli kreditlash modellarining afzalliklari hamda xatarlarini moslashuvchan tarzda qiyoslash; (3) case study yondashuvi — Xitoy (Alipay, WeChat Pay), Hindiston (UPI, Paytm), Janubi-Sharqiy Osiyo (Grab, Gojek), MDH (Kaspi, Tinkoff) va Afrika (M-Pesa) kabi mintaqaviy yetakchilarning amaliy tajribasini chuqur o’rganish; (4) mamlakatlar guruhlanishi (country clustering) — rivojlanayotgan mamlakatlarni raqamli moliyaning rivojlanish darajasiga ko’ra tarkibiy guruhlariga ajratish; (5) historical snapshot analysis (2020–2025) — raqamli banking ko’rsatkichlarining besh yillik dinamikasini o’rganish.

TAHLIL VA NATIJALAR

Rivojlanayotgan mamlakatlarda raqamli moliya infratuzilmasi rivojlangan mamlakatlarning an’anaviy bank tizimidagi bosqichlarni aylanib o’tib, “super-app” (hamma xizmatlar bitta ilovada), mobil hamyonlar va ochiq banking platformalariga to’g’ridan-to’g’ri sakrash orqali rivojlandi. Osiyoda WeChat Pay, Alipay, Grab, Gojek kabi gigantlar hamda MDHda Kaspi, Tinkoff kabi bank-ekotizimlar buning yorqin namunasidir. Bunday ekotizimlarning asosi — ma’lumotlardir (data). Mijozning nafaqat moliyaviy, balki xulq-atvori, ijtimoiy aloqalari, geolokatsiyasi va xarid preferensiyalari “muqobil ma’lumotlar” (alternative data) sifatida to’planadi va sun’iy intellektga (AI) asoslangan skoring modellariga kiritiladi. Bu an’anaviy kredit byurolari qamrovi past bo’lgan rivojlanayotgan davlatlarda millionlab “credit invisible” (kredit tarixi yo’q) aholi qatlamini moliyaviy tizimga kiritish (financial inclusion) imkonini berdi.

Shu o’rinda fundamental savol tug’iladi: raqamli kreditlash kredit riskini kamaytiradimi yoki oshiradimi? Amaliy va metodologik tahlillar bu savolga muvozanatli javobni taqozo etadi. Bir tomondan, e-KYC (masofaviy biometrik identifikatsiya), ochiq API orqali soliq va kommunal to’lov bazalariga ulanish hamda “remote underwriting” (masofaviy anderryting) yordamida banklar kredit qobiliyatini baholashdagi inson omilini, noxolis qarorlar va operatsion xatolar ta’sirini kamaytiradi. Xarajatlar tushishi kichik miqdordagi, ammo ommaviy kreditlardan (masalan, BNPL — Buy Now, Pay Later) iqtisodiy foyda olish imkonini beradi. Katta ma’lumotlar yordamida qurilgan erta ogohlantirish panellari (early warning dashboards) mijozning hisobvaraqlaridagi pul aylanmasi tushib ketgandayoq kredit risk limitini avtomatik cheklaydi.

1-jadval

Raqamli kreditlash (Digital Lending) modelining risk profiliga ta’siri: Afzalliklar va xatarlar matritsasi¹

Tahlil parametri	Kredit riskini kamaytiruvchi (Ijobiy) omillar	Kredit va operatsion riskni oshiruvchi (Salbiy) omillar
Anderryting (Underwriting)	Alternative data (mobil to’lovlar, utilities) orqali obyektiv, inson omilisiz xolis skoring imkoniyati.	Tarixiy ma’lumotlarning qisqaligi sababli makro-shoklarda modelning adashishi (model drift).
Tezlik va Qulaylik	Operatsion xarajatlarni pasaytirib, qisqa muddatli likvidlik muammolarini hal qilish.	Impulsiv xaridlar va BNPL tufayli qarz spirali (over-indebtedness) xatarining ortishi.
Monitoring va Ogohlantirish	Real-time tranzaksion monitoring orqali mijoz pul oqimini pasayishini birinchi kundanoq aniqlash.	Algoritmning noaniqligi (black-box) va noto’g’ri musbat signallar (false positives) tufayli chalg’ish.
Xavfsizlik va Identifikatsiya	e-KYC, yuzni tanish va liveness detection orqali qog’oz hujjatlardagi firibgarlikning oldini olish.	Ijtimoiy muhandislik va kiberhujumlar orqali birovning nomiga raqamli kredit olish ko’payishi.

1 Manba: muallif tomonidan raqamli kreditlash va kredit riskini baholashga oid ilmiy adabiyotlar asosida tuzilgan

Boshqa tomondan, raqamli moliya tubdan yangi va murakkab xatarlarni (digital risks) keltirib chiqaradi. Eng kattasi — aholining haddan tashqari qarzlanishi (over-indebtedness). Smartfon orqali bir necha soniyada olinadigan kredit iste'molchini o'z imkoniyatlarini noto'g'ri baholashga undaydi. BNPL (hozir ol, keyin to'la) modellari ko'pincha an'anaviy kredit byurolariga vaqtida hisobot bermasligi sababli, bank mijozning umumiy qarz yukini ko'rmay qoladi va unga qo'shimcha kredit ajratadi. Bundan tashqari, kiberxatarlar (cyber risks), shaxsiy ma'lumotlar o'g'irlanishi (privacy risks) va firibgarlik (AI-based fraud) kredit portfeli uchun muhim risk omiliga aylangan. Ijtimoiy muhandislik yordamida fuqarolar nomiga masofadan onlayn kreditlar rasmiylashtirish va noqonuniy mablag' yechib olish holatlari — MDH va Osiyo mintaqasidagi qator banklarning operatsion zarar va NPL ko'rsatkichlarning ortishiga ta'sir qilishi mumkin.

2-jadval

Raqamli bank xizmatlarida ilg'or monitoring va erta ogohlantirish (EWS) instrumentlari²

Monitoring instrumenti	Axborot manbasi / Data turi	Algoritmning amaliy vazifasi	Menejment choralar (Actionable Insights)
Alternative Data Scoring	Telekommunikatsiya, soliq, ijtimoiy va kommunal to'lov bazalari, elektron hukumat APIlari.	An'anaviy tarixi yo'q mijozlar uchun to'lov qobiliyati profilini yaratish va xatar ehtimolini hisoblash.	Boshlang'ich mikrolimitlar ajratish, limitni qadamba-qadam oshirish yoki bloklash.
AI-based Fraud Detection	Qurilma barmoq izi (device fingerprinting), geolokatsiya, tranzaksiya o'tkazish naqshlari.	Kredit arizasi uchinchi shaxs yoki bot (firibgar) tomonidan to'ldirilayotganini aniqlash.	Arizani rad etish, qo'shimcha biometrik tasdiq talab qilish, hisobni muzlatish.
Instant Collections Management	Bank ilovasidagi mijoz harakati, tushumlar kelishi, raqamli hamyon oborotlari.	Mijoz hisobvarag'iga mablag' tushgan zahoti to'lovni avtomatik ushlab qolish.	Kollektorlik aralashuvisiz NPL hosil bo'lishini qisqartirish, tezkor debetlash.
Portfolio Heatmapping	Barcha chakana va SME kreditlar kesimidagi makroiqtisodiy indekslar integratsiyasi.	Qaysi mintqa yoki faoliyat turida kechikishlar (vintage analysis) yomonlashayotganini ko'rsatish.	Muayyan segment uchun vaqtincha origination (kredit ajratish) jarayonini to'xtatish.

Bu kabi xatarlarga qarshi rivojlanayotgan davlatlardagi ilg'or banklar "real-time portfolio surveillance" (portfelni real vaqtda nazorat qilish) arxitekturasini joriy etmoqdalar. Bu usul yordamida nafaqat kechikishlar (arrears), balki mijozning ilovaga kirish chastotasi, to'lovlarni kechasi amalga oshirishi yoki shubhali o'tkazmalar tarmog'iga qo'shilishi kabi anomalialar ham "xulq-atvor skriningi" (behavioral screening) orqali tahlil qilinadi. Regulyatorlar esa (masalan, Singapur MAS yoki Xitoyning NFRA organlari) fintex va bank hamkorligi uchun maxsus "Regulatory Sandbox" (tartibga solish qutisi) tashkil qilib, yangi algoritmlarni avval cheklangan muhitda sinab ko'rishni, shundan so'ngina keng ommaga tatbiq etishni talab etmoqda. Hukumat organlari SupTech (Supervisory Technology) texnologiyalaridan foydalanib, banklarning APIlari orqali kredit axborotini to'g'ridan-to'g'ri bulutli bazalarga tortib oladi va bozordagi umumiy tizimli xatarlarni (systemic risk) ancha erta ilg'ab oladi.

3-jadval

Rivojlanayotgan mamlakatlarda raqamli xatarlarni tartibga solish: Regulyator vositalari va intervensiya xaritasi³

Regulyator quroli (Tool)	Asosiy maqsadi va vazifasi	Osiyo tajribasi misoli	MDH tajribasi misoli
Regulatory Sandbox (Quti)	Innovatsion moliya mahsulotlarini litsenziyasiz, cheklangan muhitda sinovdan o'tkazish.	Singapur MAS doirasida fintex startaplari tajribasi, xatarlarni oldindan filtrlash.	Rossiya va O'zbekiston Markaziy banklari qoshidagi loyihalar.
SupTech (Supervisory Tech)	Nazoratni masofadan, real vaqtda, katta ma'lumotlar tahlili orqali amalga oshirish.	Xitoyda mikrokredit kompaniyalari platformalarini to'g'ridan-to'g'ri API orqali nazorat qilish.	Tijorat banklarining barcha aylanmalari markaziy tizimga kundalik yuklanishi.
DSTI / PTI makro-cheklovlari	Iste'molchilarning kreditga xizmat ko'rsatish qobiliyati nisbatini (qarz yuki) cheklash.	Janubiy Koreyada uy xo'jaliklari qarzini jilovlashdagi agregat taqiqlar.	Qozog'iston va O'zbekistonda qarz yukini hisobga olgan holda BNPL limitlarini ehtiyotkor belgilash.
Data Localization qoidalari	Shaxsiy ma'lumotlar, kibersuverenitet va bulutli texnologiyalarni himoyalash.	Hindistonda to'lov va moliya ma'lumotlarini faqat ichki serverlarda saqlash majburiyati.	Tizim ahamiyatiga ega banklar ma'lumotlarini mamlakat ichida zahiralash talablari.

² Manba: muallif tomonidan raqamli monitoring, alternative data scoring, SupTech va AI asosidagi risk nazorati bo'yicha tadqiqotlar asosida umumlashtirilgan

³ Manba: muallif tomonidan SupTech, RegTech va Regulatory Sandbox mexanizmlariga oid xalqaro tajribalar asosida tuzilgan

O'z navbatida, raqamlashtirishning kredit risklariga ta'siri muammosi regulyativ choralarni zamonaviylashtirishni ham taqozo etmoqda. "RegTech" (tartibga solish texnologiyalari) banklarga regulyator talablarini bajarish va compliance monitoringini avtomatlashtirish imkonini beradi. Aksariyat rivojlanayotgan mamlakatlarning markaziy banklari kredit byurolari bilan ulanishni majburiy qilibgina qolmay, open banking (ochiq banking) andozalari asosida moliya institutlari o'rtasida xavfga doir xabarlarini almashish platformalarini yaratmoqda. Bu, ayniqsa, bitta mijozning bir necha ilovalar (super-applars) orqali turli kreditlarni (multiple borrowing) olib, oxir-oqibat ketma-ket to'lov kechikishlari yoki defolt xavfiga uchrashining oldini olishda eng kuchli operatsion nazorat shaklidir. Xulosa qilib aytganda, raqamli bank xizmatlari an'anaviy kredit risklari tabiatini o'zgartirmaydi (qarz baribir qaytarilishi kerak), lekin bu xatarlarning yuzaga chiqish tezligini, ko'lamini va namoyon bo'lish shaklini tubdan raqamlashtiradi.

4-jadval
(Trend) Raqamli bank xizmatlarining rivojlanish tendensiyalari va operatsion/kiber xatarlar o'sishi (2020–2025 snapshot)⁴

Kuzatilayotgan makro-texnologik ko'rsatkich	2020 (Pandemiya boshlanishi)	2022 (Moslashuv davri)	2024–2025 (Joriy holat)	Kredit riskiga tahliliy ta'siri va xulosalar
Chakana portfelda raqamli (masofaviy) ajratilgan kreditlar ulushi	Pandemiya ta'sirida keskin oshish boshlangan, filialdan masofaga siljish tezlashgan.	Ko'plab bozorlarda dominant kanalga aylanish jarayoni boshlangan.	Bir qator Osiyo va MDH bozorlarida retail originationsning muhim qismi to'liq raqamli kanal orqali berilmoqda.	Origination tezlashdi, ammo underwriting intizomi yetarli bo'lmasa, defaultlar vintaj kesimida tez namoyon bo'ladi.
Alternative data asosidagi skoringdan foydalanish	Eksperimental bosqich, asosan fintexlarda qo'llanilgan.	Banklar va fintexlar hamkorligida amaliy joriy etish boshlangan.	Raqamli banklar uchun asosiy competitive toolga aylangan, biroq explainability talablari kuchaygan.	Moliyaviy inklyuzivlik oshadi, lekin model bias va noto'g'ri segmentatsiya xavfi ham ortadi.
BNPL va mikro-kredit platformalari soni	Faol ko'payish boshlangan.	Haddan tashqari qarzlantirish bo'yicha birinchi ogohlantirishlar paydo bo'lgan.	Ko'plab bozorlarda litsenziyalash, foiz va komissiya ochiqdigi, byuro reporting talablari kuchaytirilgan.	Yangi mijozlar oqimi kengaydi, ammo conduct risk va collections sifati markaziy muammoga aylandi.
Fraud va kiberhujumlar intensivligi	Onlayn firibgarliklar soni keskin ko'paygan.	Biometrik tasdiqlash va device analytics ommalashgan.	AI-assisted fraud attacklar murakkablashgan, himoya vositalari ham ko'p qatlamli bo'lib bormoqda.	Kredit portfelidagi zararlar endi faqat default emas, operatsion-firibgarlik yo'qotishlari orqali ham kuchaymoqda.
SupTech va real-time reporting imkoniyatlari	Cheklangan va pilot ko'rinishda.	API asosidagi nazorat platformalari paydo bo'la boshlagan.	Yetakchi regulyatorlarda near-real-time prudensial monitoring elementlari shakllangan.	Regulyator va bank o'rtasidagi axborot kechikishi qisqaradi, lekin data governance talablari ancha oshadi.

Raqamli bank xizmatlarining kredit riskiga ta'sirini baholashda eng muhim amaliy masala shundan iboratki, raqamli kanallar nafaqat mijozga kirishni tezlashtiradi, balki risk namoyon bo'lishining vaqt oralig'ini ham qisqartiradi. An'anaviy filiallarga asoslangan modelda kredit sifati yomonlashuvi ko'pincha bir necha oy ichida bilinsa, super-app va instant lending muhitida muammo haftalar, ba'zan esa kunlar ichida sezila boshlaydi. Shu sababli rivojlanayotgan mamlakatlar banklari uchun kredit riskini boshqarishning markaziy vazifasi "ko'proq kredit berish" emas, balki "kreditning tez aylanuvchi siklida riskni tezroq ko'rish"ga aylanmoqda. Osiyodagi yetakchi bozorlarda raqamli risk boshqaruvi aynan shunday yondashuvga tayangan: underwriting, fraud monitoring, repayment behavior va collections jarayonlari bitta yagona dashboard va case-management platformasiga birlashtiriladi.

⁴ Manba: muallif tomonidan raqamli bank xizmatlari, BNPL, AI asosli risk monitoringi va real-time reporting tendensiyalariga oid adabiyotlar asosida umumlashtirilgan

5-jadval

Rivojlanayotgan bozorlarda kredit riskini boshqarishning kuchli va zaif tomonlari: umumlashirilgan tahlil⁵

Tahlil yo'nalishi	Osiyo tajribasidagi kuchli tomonlar	MDH tajribasidagi kuchli tomonlar	Umumiy zaifliklar
Regulyativ moslashuvchanlik	Fintex, sandbox va makroprudensial choralarni tez joriy etish qobiliyati yuqori.	Markaziy banklar orqali tezkor ma'muriy intervensiya imkoniyati mavjud.	Qoidalarning barqarorligi va bozor intizomi barcha segmentlarda bir xil emas.
NPL bilan ishlash	AMC, bad bank va bankrotlik kodekslari orqali aktivlarni tozalash bo'yicha ilg'or mexanizmlar shakllangan.	Ayrim bozorlarda AQR, problem loan fund va restrukturizatsiya platformalari rivojlanmoqda.	Garovni undirish va sud amaliyoti ko'p mamlakatlarda sekin va xarajatli.
Raqamli monitoring	Alternative data, instant payments va super-app ekotizimlari kuchli signal bazasi beradi.	Markazlashgan ma'lumotlar bazasi va to'lov tizimlari orqali tez monitoring qilish imkoniyati oshmoqda.	Data privacy, model bias, vendor dependence va cyber risklar keskin o'smoqda.
Portfel diversifikatsiyasi	Yirik bozorlar va ko'p segmentli kreditlash sababli riskni yoyish imkoniyati yuqori.	Chakana segment va ipoteka o'sishi portfelni bir oz diversifikatsiya qilmoqda.	Tarmoq va qarzdorlar bo'yicha konsentratsiya ko'plab bozorlarda hanuz yuqori.

MDH davlatlari uchun esa muhim amaliy xulosa shundan iboratki, raqamlashtirish bank nazoratidagi tarixiy zaifliklarni avtomatik ravishda bartaraf etmaydi. Aksincha, agar kredit byurolari qamrovi past, sud-huquqiy undirish tizimi sust, garovlar reyestri fragmentatsiyalashgan va bank ichki auditing mustaqilligi zaif bo'lsa, raqamli kreditlash ushbu zaifliklarni tezlashtiruvchi vositaga aylanib qolishi mumkin. Shu bois O'zbekiston, Qozog'iston va boshqa islohotchi bozorlarda raqamli kreditlashni rivojlantirish bilan birga, byuro reporting majburiyligi, qarz yukini ko'rsatuvchi yagona indikatorlar, antifraud registrlar, regulyatorga yaqin vaqt oralig'ida beriladigan agregat reporting va iste'molchining qarz yukiga limitlar parallel ravishda kuchaytirilishi talab etiladi.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Tadqiqot natijalari shuni isbotladiki, rivojlanayotgan davlatlarda raqamli bank xizmatlarining tez kengayishi kredit portfeli riskini boshqarish amaliyotini tubdan o'zgartirib yubordi va an'anaviy modelni tarkibiy jihatdan qayta shakllantirishni talab qilmoqda. Bu transformatsiyaning eng muhim xususiyatlari quyidagilardir: (1) "Leapfrogging effect" — rivojlanayotgan mamlakatlar G'arbning yuz yillik banking tarixini aylanib o'tib, to'g'ridan-to'g'ri raqamli ekotizimga sakrashgan, bu esa ulardagi raqamli moliyaviy infratuzilmaning ba'zi jihatlarda hatto rivojlangan mamlakatlardan ham ilg'orligini ko'rsatadi; (2) "Super-app" konsepsiyasi — Xitoyning WeChat Pay/Alipay, Janubi-Sharqiy Osiyoning Grab/Gojek va MDHning Kaspi/Tinkoff kabi platformalari bank xizmatlarini kundalik hayotning organik qismiga aylantirgan; (3) "Credit invisible" mijozlarni jalb qilish — muqobil ma'lumotlar (alternative data) va AI scoring modellari orqali milliardlab odamlarni rasmiy moliya tizimiga jalb qilish imkoniyati paydo bo'lgan; (4) real vaqt rejimida nazorat — tranzaksiyalarni kuzatish va riskni baholash davriy (oylik/choraklik) tartibdan real vaqt (real-time) tartibiga o'tgan. Bu o'zgarishlar bank xizmatlarini demokratlashtirib, milliardlab odamlar uchun moliyaviy imkoniyatlar yaratdi.

Biroq raqamli banking transformatsiyasi bir qator yangi va ilgari ko'rilmagan riskli oqibatlarni ham keltirib chiqargani aniqlandi. Birinchidan, qarz spirali (debt spiral) — BNPL ("Buy Now Pay Later") platformalari ko'pincha an'anaviy kredit byurolariga vaqtida hisobot bermasligi sababli, bank mijozning umumiy qarz yukini ko'rmay qoladi va impulsiv xaridlar orqali yuzlab mayda qarzlarning to'planishi mumkin. Ikkinchidan, model drift va algoritmik xatolar — AI asosli scoring modellari makroiqtisodiy shoklar (masalan, COVID-19, xalqaro iqtisodiy beqarorlik omillari) davrida o'zining prognoz kuchini yo'qotishi mumkin. Uchinchidan, "qora quti" (black-box) muammosi — chuqur neyron tarmoqlariga asoslangan modellar qaror qabul qilish jarayonining shaffof emasligi, bu esa regulyativ va etik muammolarni keltirib chiqaradi. To'rtinchidan, Alga asoslangan firibgarlik va deepfake — texnologiyalarning rivojlanishi bilan kiberhujumlar va ijtimoiy injenerlik usullari yangi murakkablik darajasiga ko'tarilmoqda. Beshinchidan, ma'lumotlar maxfiyligi va etika muammolari — foydalanuvchilarning shaxsiy ma'lumotlari (lokatsiya, ijtimoiy aloqalar, xarid odatlari) keng ko'lamda ishlatilishi keng ahamiyatli huquqiy va etika masalalarini keltirib chiqaradi. Bu yangi risklar regulyatorlardan ham yangi yondashuvlarni talab qiladi: SupTech (Supervisory Technology) va RegTech (Regulatory Technology) vositalari, Regulatory Sandbox mexanizmlari, deyarli real vaqtdagi API asosli monitoring tizimlari shu jumladandir.

O'zbekiston Respublikasi raqamli moliya sohasida MDH mintaqasidagi yetakchi mamlakatlardan biriga aylanish potensialiga ega bo'lib, Click, Payme, Uzum va Apelsin kabi mahalliy platformalar so'nggi yillarda

5 Manba: muallif tomonidan Osiyo va MDH bozorlarida kredit riskini boshqarish amaliyotiga oid ilmiy manbalar asosida tuzilgan

jadal rivojlandi. Tadqiqot natijalari asosida O'zbekiston uchun quyidagi amaliy tavsiyalar shakllantirildi: (1) barcha raqamli kreditorlar uchun kredit byurosiga majburiy hisobot berish tartibini joriy etish — bu BNPL platformalari, mikromoliya tashkilotlari va P2P kreditlash platformalarini ham qamrab olishi kerak; (2) qarz yukini ko'rsatuvchi yagona indikatorlar tizimini yaratish — bunda mijozning umumiy qarz/daromad nisbati real vaqt rejimida hisoblanadi va banklar tomonidan kredit qaror qabul qilishda majburiy ko'rsatkich sifatida ishlatiladi; (3) antifraud registrlari va birlashgan kibertahdidlar bazasini shakllantirish — bu jihat ham regulyator, ham banklar uchun zarur infratuzilma hisoblanadi; (4) Regulatory Sandbox mexanizmini joriy etish — yangi FinTech kompaniyalariga nazorat ostida sinov yuritish imkoniyatini berish orqali innovatsiyalarni rag'batlantirish; (5) Markaziy bank uchun SupTech va RegTech vositalarini ishlab chiqish — bunda AI, big data va API asosli monitoring texnologiyalari ustuvor ahamiyatga ega; (6) AI etikasi va algoritmik diskriminatsiyaning oldini olish bo'yicha qonun loyihalarini ishlab chiqish — bu yo'nalishda Yelning AI Act tajribasini o'rganish foydali bo'lishi mumkin; (7) raqamli moliyaviy ta'lim dasturlarini kengaytirish — fuqarolar, ayniqsa yoshlar va qishloq aholisi orasida moliyaviy savodxonlikni oshirish; (8) mintaqaviy hamkorlikni rivojlantirish — Qozog'iston, Rossiya va boshqa MDH mamlakatlari bilan raqamli moliya sohasidagi tajriba almashinuvi. Pirovardida, raqamli bank xizmatlarining keng tarqalishi rivojlanayotgan davlatlar uchun nafaqat moliyaviy inkluziyani oshirish vositasi, balki yangi turdagi risklarni boshqarishni o'rganish maktabi hamdir; bu transformatsiyaning muvaffaqiyati esa innovatsiya va prudensial nazorat o'rtasidagi nozik muvozanatga bog'liqdir.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI:

1. Demirgüç-Kunt, A., Klapper, L., Singer, D., & Ansar, S. (2022). *The Global Findex Database 2021: Financial Inclusion, Digital Payments, and Resilience in the Age of COVID-19*. Washington, D.C.: World Bank.
2. Allen, F., Demirgüç-Kunt, A., Klapper, L., & Martínez Pería, M. S. (2016). The foundations of financial inclusion: Understanding ownership and use of formal accounts. *Journal of Financial Intermediation*, 27, 1–30.
3. Jack, W., & Suri, T. (2014). Risk sharing and transaction costs: Evidence from Kenya's mobile money revolution. *American Economic Review*, 104(1), 183–223.
4. Suri, T., & Jack, W. (2016). The long-run poverty and gender impacts of mobile money. *Science*, 354(6317), 1288–1292.
5. Berg, T., Burg, V., Gombović, A., & Puri, M. (2020). On the rise of FinTechs: Credit scoring using digital footprints. *Review of Financial Studies*, 33(7), 2845–2897.
6. Bartlett, R., Morse, A., Stanton, R., & Wallace, N. (2022). Consumer-lending discrimination in the FinTech era. *Journal of Financial Economics*, 143(1), 30–56.
7. Frost, J., Gambacorta, L., Huang, Y., Shin, H. S., & Zbinden, P. (2019). BigTech and the changing structure of financial intermediation. *BIS Working Papers*, No. 779. Basel: Bank for International Settlements.
8. Hau, H., Huang, Y., Shan, H., & Sheng, Z. (2019). How FinTech enters China's credit market. *AEA Papers and Proceedings*, 109, 60–64.
9. Huang, Y., Zhang, L., Li, Z., Qiu, H., Sun, T., & Wang, X. (2020). Fintech credit risk assessment for SMEs: Evidence from China. *IMF Working Paper*, No. 20/193. Washington, D.C.: International Monetary Fund.
10. Goldstein, I., Jiang, W., & Karolyi, G. A. (2019). To FinTech and beyond. *Review of Financial Studies*, 32(5), 1647–1661.
11. Di Maggio, M., Williams, E., & Katz, J. (2022). Buy Now, Pay Later credit: User characteristics and effects on spending patterns. *NBER Working Paper*, No. 30508. Cambridge, MA: National Bureau of Economic Research.
12. Wang, J., & Overby, E. M. (2022). How does online lending influence bankruptcy filings? *Management Science*, 68(5), 3309–3329.
13. Cuadros-Solas, P. J., Cubillas, E., Salvador, C., & Suárez, N. (2024). Digital disruptors at the gate: Does FinTech lending affect bank market power and stability? *Journal of International Financial Markets, Institutions and Money*, 92, 101964.
14. Broeders, D., & Prenio, J. (2018). Innovative technology in financial supervision (SupTech): The experience of early users. *FSI Insights on Policy Implementation*, No. 9. Basel: Bank for International Settlements.
15. Zetsche, D. A., Buckley, R. P., Arner, D. W., & Barberis, J. N. (2017). Regulating a revolution: From regulatory sandboxes to smart regulation. *Fordham Journal of Corporate & Financial Law*, 23(1), 31–103.
16. Financial Stability Board. (2024). *The financial stability implications of artificial intelligence*. Basel: Financial Stability Board.
17. Monetary Authority of Singapore. (2024). *Overview of Regulatory Sandbox*. Singapore: Monetary Authority of Singapore.

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Zokir ALIBEKOV

Sahifalovchi va dizayner: Oloviddin Sobir o'g'li

2025. № 11

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelmasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga maqola, reklama, hikoya va boshqa ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin. Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.

Ei.Pochta: sq143235@gmail.com

Bot: @iqtisodiyot_77

Tel.: 93 718 40 07

Jurnalga istalgan payt quyidagi rekvizitlar orqali obuna bo'lishingiz mumkin. Obuna bo'lgach, @iqtisodiyot_77 telegram sahifamizga to'lov haqidagi ma'lumotni skrinshot yoki foto shaklida jo'natishingizni so'raymiz. Shu asosda har oygi jurnal yangi sonini manzilingizga jo'natamiz.

"Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali 03.11.2022-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №566955 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: №046523. PNFL: 30407832680027

Manzilimiz: Toshkent shahar, Mirzo Ulug'bek tumani
Kumushkon ko'chasi, 26-uy.

Jurnal sayti: <https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz>